

**FLÜTÜN 17. YÜZYIL VE 20. YÜZYIL ARASI
ODA MÜZİĞİNDE GELİŞİM SÜRECİ**

Yüksek Lisans Tezi

Belenay ÇELİK

Eskişehir, 2021

**FLÜTÜN 17. YÜZYIL VE 20. YÜZYIL ARASI ODA MÜZİĞİNDE GELİŞİM
SÜRECİ**

Belenay ÇELİK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Müzik Ana Sanat Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Burçin BARUT DİKİCİGİLLER

Eskişehir

Anadolu Üniversitesi

Güzel Sanatlar Enstitüsü

Ocak, 2021

ÖZET

FLÜTÜN 17. YÜZYIL VE 20. YÜZYIL ARASI ODA MÜZİĞİNDE GELİŞİM SÜRECİ

Belenay ÇELİK

Müzik Ana Sanat Dalı

Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ocak 2021

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi. Burçin BARUT DİKİCİGİLLER

17. yüzyıldan 20. yüzyıla gelene dek flüt oda müziği ekseninde etkili bir gelişim süreci yaşamıştır. Bu çalışmada 17. yüzyıl ile 20. yüzyıl arası flütün oda müziği ekseninde gelişimi araştırılmış ve gelişimini etkileyen önemli besteciler ve eserleri listelenmiştir. Eserlerdeki stil farklılıkları, müzikal yapıları ve bu eserlerde flüte ne kadar yer verildiği ve ne kadar etkin kullanıldığı ile ilgili araştırma yapılmıştır. Kronolojik sıra baz alınarak dönemler, besteciler ve eserleri incelenerek eserler hakkında bilgiler verilmiştir.

Bu çalışma, “Problem, Araştırmanın Önemi, Sınırlılıklar ve Evren Örneklem, Yöntem, Model, Varsayımlar ve Verilerin Toplanması ve Analizi” başlıklarını içermektedir. Çalışmanın birinci bölümünü “Giriş” bölümü oluşturmaktadır.

Çalışmanın ikinci bölümü ise, oda müziğinin tanımı ve tarihçesi ile ilgilidir. Buna ek olarak oda müziği ailesi içinde flüt ve flüt müziği incelenmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümü flüt ve oda müziğinin gelişimi ile ilgili araştırmaları kapsamaktadır. Bu bölümde kronolojik sıra ile flütün oda müziği ekseninde gelişim süreci takip edilerek, gelişime katkıda bulunan eser ve bestecilere dair bilgiler verilmiştir.

Çalışmanın en son bölümü olan dördüncü bölümde ise günümüzde flüt ve oda müziğine ilişkin değerlendirmeler bulunmaktadır. Çeşitli örnekler verilmiş ve flüt müziği ile ilgili yenilikler paylaşılmıştır.

Bunlara bağlı olarak bu çalışmada, oda müziği dağarcığı ulaşılabilen kaynaklar ile sınırlı kalarak incelenmiş ve listelenmiştir. Çalışma bu alanda flütçülere kılavuz olması amacıyla hazırlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Flüt, Oda Müziği, Barok Dönem, Klasik Dönem, Çağdaş Dönem.

ABSTRACT

THE DEVELOPMENT PROCESS OF THE FLUTE IN CHAMBER MUSIC BETWEEN 17TH AND 20TH CENTURY

Belenay ÇELİK

Department of Music

Anadolu University, Institute of Fine Arts, January 2021

Supervisor: Dr. Lecturer. Burçin BARUT DİKİCİGİLLER

From the 17th century until the 20th century, flute has experienced an effective development process in the axis of chamber music. In this study, the development of the flute in the axis of chamber music between the 17th and 20th centuries was researched and the important composers and their works that influenced its development were listed. The research has been done on the differences of their style in their works, their musical structures and the place of flute in these works and how effectively they are used. Information about the works was given by examining the periods, composers and their works based on a chronological order.

This study includes the titles "Problem, Importance of Research, Limitations and Universe Sample, Method, Model, Assumptions and Data Collection and Analysis". The first part of the study is the "Introduction" part.

The second part of the study is about the definition and history of chamber music. In addition, flute and flute music has been studied in the chamber music family.

The third part of the study covers researches on the development of flute and chamber music. In this section, the development process of the flute in the axis of chamber music was followed in chronological order and information about the works and composers who contributed to the development were given.

In the fourth part, which is the last part of the study, there are evaluations about flute and chamber music of today. Various examples are given and innovations related to flute music are shared.

Accordingly, in this study, chamber music repertoire has been examined and listed by being limited to the available resources. The study has been prepared as a guide for flutists in this field.

Keywords: Flute, Chamber Music, Baroque Period, Classical Period, Contemporary Period.

TEŞEKKÜR

Eğitim hayatımda büyük emeği geçen, tüm olumsuzluklara karşı büyük sabır gösteren ve fedakârlıkta bulunan saygıdeğer hocam; Dr. Öğretim Üyesi Burçin BARUT DİKİCİGİLLER’e sonsuz teşekkür ederim.

Sevgisini, iyiliğini, yüceliğini, hayatıma kattıklarını asla unutamayacağım, en büyük şansım olan biricik babaannem Pakize Çelik’e teşekkürü borç biliyorum.

Belenay ÇELİK

Eskişehir 2021

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Anadolu Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

Belenay ÇELİK

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BAŞLIK SAYFASI	i
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
TEŞEKKÜR	v
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar DİZİNİ.....	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	x
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Önemi.....	3
1.4. Sınırlılıklar ve Evren Örneklem	3
1.5. Yöntem	3
1.6. Araştırmanın Modeli	3
1.7. Verilerin Toplanması ve Analizi	3
1.8. Varsayımlar	3
1.9. Tanımlar	4
2. ODA MÜZİĞİNİN TANIMI VE TARİHÇESİ	6
2.1. Oda Müziği Ailesi İçinde Flüt.....	10
2.1.1. Duo	10
2.1.2. Trio.....	11
2.1.3. Quartet.....	12
2.1.4. Quintet	13
2.1.5. Sextet.....	13
2.1.6. Septet	14
2.1.7. Octet.....	14
2.1.8. Nonet	15
3. FLÜT VE ODA MÜZİĞİ.....	16
3.1. 17. ve 18. Yüzyılda Oda Müziği Ekseninde Flüt	16

3.2. 18 ve 19. Yüzyılda Oda Müziği Ekseninde Flüt	28
3.2.1. Klasik dönemde sonat formu ve flüt repertuvarındaki sonatlar	40
3.3. 19. Yüzyıl 20. Yüzyıl Arası Oda Müziği Ekseninde Flüt	46
3.4. 20. Yüzyılda Oda Müziği Ekseninde Flüt	55
3.4.1. 20. yüzyıl genişletilmiş flüt teknikleri ve elektro akustik müzik	63
4. GÜNÜMÜZDE FLÜT VE ODA MÜZİĞİNE İLİŞKİN	
DEĞERLENDİRMELER	66
5. SONUÇ	72
KAYNAKÇA	73
EKLER	
ÖZGEÇMİŞ	

TABLÖLAR DİZİNİ

Sayfa

Tablo 3.1. Haydn'ın London Trioları listesi ve katalog numaraları	29
Tablo 3.2. Haydn'ın Flütlü Quartetlerinin listesi ve katalog numaraları	32
Tablo 3.3. Mozart'ın Flütlü Quartetlerinin listesi ve katalog numaraları	33

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 2.1. Franz Schubert, Introduction and Variations, D. 802, Introduction, Andante, 1-8. ölçüleri arası.....	11
Şekil 2.2. Claude Debussy, flüt, viyola ve arp için Sonat, Pastorale. Lento, dolce rubato, 1-7. ölçüleri arası	12
Şekil 2.3. Wolfgang Amadeus Mozart, Flütlü Quartet Re Majör, K.285, Allegro 1-12. ölçüleri arası.....	12
Şekil 2.4. Darius Milhaud, La cheminée du roi René (The Chimney of King René) I. Cortège, 12- 47. ölçüleri arası	13
Şekil 2.5. Francis Poulenc, flüt, piyano, obua, klarnet, fagot ve korno için Sextet, 3. Bölüm Finale, 1-5. ölçüleri arası.....	14
Şekil 2.6. Anton von Webern Konçerto Op. 24, 1. Bölüm Etwas Lebhaft, 58- 62. ölçüleri arası.....	15
Şekil 3.1. Dario Castello, soprano enstrüman, trombon ve sürekli bas için Sonata No. 6, Alegra, 1-9 ölçüleri arası.....	17
Şekil 3.2. Salamone Rossi, soprano, alto, tenor ve bas enstrümanlar için Canzon II, 1-3 ölçüleri arası.	17
Şekil 3.3. J. J. Quantz, 2 flüt için 6 düet, 1. düet op. 2. No. 1, 1-14 ölçüleri arası.	20
Şekil 3.4. J. J. Quantz, 2 flüt için 6 düet, 3. düet op. 2. No. 1, 1-18 ölçüleri arası.	20
Şekil 3.5. G. F. Händel, flüt, keman ve çello için Trio Sonata HWV 386b Op 2, No.1, Andante 1-10. ölçüleri.....	22
Şekil 3.6. G. P. Telemann, Paris Quartetleri No. 2, 3. Bölüm Vivement, 1-10. ölçüleri.	23
Şekil 3.7. G. P. Telemann, Paris Quartetleri No. 2, 3. Bölüm Vivement, 15-22. ölçüleri.	23
Şekil 3.8. G. P. Telemann, 2 flüt ve sürekli bas için trio, Sol Majör No.1, Grave, 1-12. ölçüleri arası.....	24
Şekil 3.9. Jacques Martin Hotteterre, 2 flüt için Duo, Suite I Op. 4, 1-8. ölçüleri arası	25
Şekil 3.10. Dönemin trio yapıtlarının sınıflandırılması ve adet miktarı.....	26
Şekil 3.11. Antonio Vivaldi, flüt, iki keman ve sürekli bas için La Minör Chamber Konçertosu RV 108, 10-14. ölçüleri arası	26
Şekil 3.12. G. F. Telemann, Quartet, TWV 43:a1, Andante, 1-3. ölçüleri arası	27

Şekil 3.13. F. J. Haydn, Hob. IV:1, Do Majör Divertimento, 1. Flüt Partisi, 1. Bölüm Allegro Moderato, 1-32. Ölçüleri Arası.....	29
Şekil 3.14. F. J. Haydn, Hob. IV:1, Do Majör Divertimento, 2. Flüt Partisi, 1. Bölüm Allegro Moderato, 1-32. ölçüleri arası.....	30
Şekil 3.15. F. J. Haydn, Flütlü Quartet (Flüt, Keman, Viyola ve Çello) Re Majör Divertimento Hob: II. D9, Allegro Assai, Flüt Partisi, 57- 100. ölçüleri arası	31
Şekil 3.16. W. A. Mozart, Re Majör KV 285, Allegro, 1-41. ölçüleri arası	34
Şekil 3.17. W. A. Mozart, La Majör KV 298, Andantino, Flüt Partisi, 1-43. ölçüleri arası.....	35
Şekil 3.18. Franz Danzi, Si Bemol Majör Quintett Op. 56 No.1, 1. Bölüm Allegretto, Flüt Partisi, 1- 54. ölçüleri arası.....	36
Şekil 3.19. Franz Danzi, Re Majör Flütlü Quartet, Op. 56 1. Bölüm Allegretto, Flüt Partisi, 1- 42. ölçüleri arası	37
Şekil 3.20. François Devienne, Re Majör Flüt Düo, Nouvelle Méthode pour la flûte Op. 7, Allegro, Flüt Partisi, 1- 20. ölçüleri arası.....	38
Şekil 3.21. Dönemin quartet yapıtlarının sınıflandırılması ve adet miktarı	39
Şekil 3.22. Dönemin quintet yapıtlarında en sık görülen enstrüman kombinasyonları.....	40
Şekil 3.23. C.P.E. Bach, Mi Bemol Majör Flüt Sonat H. 545, 1. Bölüm Allegro Moderato, Flüt Partisi, 1- 40. ölçüleri arası	41
Şekil 3.24. F. A. Hoffmeister, Do Majör Flüt Sonatı Op. 13, Allegro, 58- 70. ölçüleri arası.....	43
Şekil 3.25. L.V. Beethoven Si Bemol Majör Sonat Anh. 4, 1.Bölüm Allegro, 16- 25. ölçüleri arası.....	45
Şekil 3.26. L.V. Beethoven Si Bemol Majör Sonat Anh. 4, 2.Bölüm Polonez, 19- 25. ölçüleri arası.....	45
Şekil 3.27. L.V. Beethoven Si Bemol Majör Sonat Anh. 4, 4.Bölüm Tema Varyasyonları, 1-11. ölçüleri arası.....	46
Şekil 3.28. S. Mercadante, Tre duetti concertanti per due flauti 1. Flüt Partisi, 3. Bölüm Allegro, 156- 201. ölçüleri arası	48
Şekil 3.29. S. Mercadante, Tre duetti concertanti per due flauti 2. Flüt Partisi, 3. Bölüm Allegro, 155- 203. ölçüleri arası	49
Şekil 3.30. Kuhlau'nun flüt yapıtlarının sınıflandırılması ve adet miktarı.....	50
Şekil 3.31. F. Kuhlau, 3 flüt için Trio, Op.86, No. 1, Allegro, 11- 20. ölçüleri arası	51

Şekil 3.32. F. Kuhlau, 3 flüt için Trio Op.13, No. 1, Adagio, 1-11. ölçüleri arası.....	52
Şekil 3.33. F. Kuhlau, 3 flüt için Trio Op.13, No. 1, Adagio, 16-18. ölçüleri arası.....	53
Şekil 3.34. P. Taffanel, üflemeliler için Quintet Op. 3, Birinci Bölüm Allegro Con Moto, 14-32. ölçüleri arası.....	54
Şekil 3.35. Claude Debussy, flüt, viyola ve arp için sonat, I. Bölüm Pastorale, 12-15. ölçüleri arası.....	57
Şekil 3.36. Claude Debussy, flüt, viyola ve arp için sonat, 1. Bölüm Pastorale, 16-20. ölçüleri arası.....	58
Şekil 3.37. Maurice Ravel, flüt, klarnet, arp ve yaylılar için introduction ve allegro, 1-7. Ölçüleri Arası	59
Şekil 3.38. Maurice Ravel, flüt, klarnet, arp ve yaylılar için introduction ve allegro, 8-13. ölçüleri arası	60
Şekil 3.39. Paul Hindemith, flüt ve piyano için Sonat, Flüt Partisi, II. Bölüm Sehr Langsam, 21- 36, ölçüleri arası.....	62
Şekil 3.40. Paul Hindemith, iki flüt için Kanonische Sonatine, I. Bölüm Munter, 18- 23. ölçüleri arası	62
Şekil 3.41. Francis Poulenc, Rhapsodie Nègre, Flüt Partisi, I. Bölüm Prelude, 1-14. ölçüleri arası.....	63
Şekil 3.42. Heitor Villa LOBOS, Assobio à Jato, III. Bölüm Vivo, 221-231. Ölçüleri Arası.....	65
Şekil 4.1. David Toub, Flute Loops, 3 flüt için trio, 4-7. ölçüleri arası	67
Şekil 4.2. Ian Clarke, Within, 1 piccolo flüt, 4 flüt, 1 alto flüt ve 1 bas flüt için Septet, 56-57. ölçüleri arası	68
Şekil 4.3. David Toub, Four Landscapes Opus 11., Flüt, Alto Sax., Korno, Do Trompet, Alto Trombon ve Kontrbass için Sextet, 5-7. ölçüleri arası.....	69
Şekil 4.4. David Toub, Four Landscapes For Six Instruments Opus 11, 8-12. ölçüleri arası.....	70
Şekil 4.5. Yihan Chen, Flüt ve Gitar için Misty Songs, I. Bölüm Waiting For The Wind.....	71
Şekil 4.6. Yihan Chen, Flüt ve Gitar için Misty Songs, Vibrato gösterimi.	71

1. GİRİŞ

Bu çalışmada flütün 17. yüzyıl ve 20. yüzyıl arasındaki oda müziği repertuarı ve repertuar gelişimi ele alınacaktır. 17. yüzyıldan, 20. yüzyıla dek flüt müziği büyük ölçüde gelişim göstermiş, flüt repertuarı için oda müziği türünde sayısız eser bestelenmiştir. Flüt, içinde bulunduğu her dönemde teknik ve müzikal açıdan daha zengin bir enstrüman haline gelmiş ve oda müziği dağarcığı genişlemiştir. 17. yüzyıldan 20. yüzyıla dek oda müziği eserlerinde besteciler tarafından en çok tercih edilen ve kullanılan enstrümanlardan biri flüttür. 20. yüzyıldan günümüze gelene kadar müzikte yenilikçi bir arayış ortaya çıkmış ve yeni stiller doğmuştur. Flüt; bu yenilikçi stile en hızlı adapte olan enstrümanlardan biri olmuştur. 17. yüzyılda oda müziği kavramı netlik kazanmış terminolojik açıdan kullanılmaya başlanmıştır. Terim olarak kullanılmaya başlanan oda müziğinin tarihsel serüveninde flüt; gelişimi ile oda müziği türünü de etkilemiştir. 18. yüzyıla geldiğimizde ise flütün oda müziği yolculuğunda; müzikal ifadenin gelişmeye başladığı görülmüştür. Dönemin ilk yarısına hâkim olan en önemli öge kontrast kavramı olmuştur. Oda müziği türünde yazılan eserler kontrpuantaldır. Bu dönemde duo, trio sonat ve quartetlere sıkça rastlanmaktadır. 18. yüzyılın ikinci yarısında ise müzikte kontrpuan yerine, melodi ve bas ağırlıklı formlar tercih edilmeye başlanmıştır. Klasik Dönem olarak adlandırdığımız bu dönemde flüt müziği motifsel anlamda büyük ölçüde değişikliğe uğramıştır. Haydn ve Mozart oda müziği eserlerinde flüt kullanmayı tercih etmiştir. Haydn'ın London Triosu ve Mozart'ın Flütlü Quartetleri, dönemin ünlü oda müziği eserleridir. 19. yüzyıldan başlayarak 20. yüzyıla kadar süren çağ ise özgürlüklerin çağı olarak nitelenen Romantik Dönemdir. Bu dönemde oda müziği ilk kez büyük konser salonlarında dinlenmeye başlanmıştır. Romantik Dönemde oda müziği türüne en çok eser kazandıran besteciler, klasik geleneğe bağlılık taşıyan besteciler olmuştur. Bu dönemde flütün oda müziği türünde gelişmesine en çok katkı sağlayan ismin Kuhlau olduğu düşünülmektedir. Besteci; düet, trio ve quartet türünde yazdığı eserlerinde flütü sıklıkla kullanarak repertuarının gelişmesine yardımcı olmuştur. Ancak dönemde flüt sanatı için en etkili olan ismin Theobald Boehm olduğu düşünülmektedir. Boehm geliştirdiği sistem ile modern flütün yaratıcısı olmuştur. 19. Yüzyıl sona ererken Boehm flütü, doğrudan çalgı müziğinin gelişimini etkilemiş ve flüt genişletilmiş teknikleri olan kapsamlı modern bir enstrüman haline gelmiştir. 20. Yüzyılda flütün oda müziği dağarcığı Debussy ve Ravel eserleriyle taçlanmış, jet fısıltısı ve kurbağa dili gibi yeni teknikler oda müziği eserlerinde yer almaya başlamıştır. Gelişen teknoloji oda müziğinde de birtakım

değişikliklere yol açarak flütü dijitalleştirmiştir. 20. Yüzyıldan günümüze gelene dek müzik giderek özgünleşen ve sınırlarını olmayan bir sanat dalı haline gelmiştir. Flüt sanatı da giderek sınırsız bir kapasiteye ulaşmaktadır. Günümüzde oda müziği alanındaki çalışmalarda her ses dijital alanda bir enstrümana dönüşebilmekte ve flüt tüm farklı kombinasyonlarda kullanılmaktadır. Triodan septete, gitardan cam bardağa kadar oda müziği alanında flüt geniş bir kullanım alanına sahiptir.

Çalışmanın amacı flütün oda müziğinde gelişim sürecine ışık tutmaktır. Bu bağlamda hangi dönemde hangi faktörlere bağlı geliştiği ve dağılımını geliştirdiği sorularına bir cevap aranmaktadır. Hangi bestecilerin ve eserlerinin oda müziği ekseninde flütün gelişimi ile ilgili olduğu saptanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın “Giriş” başlıklı bu bölümünde araştırma problemi, amaç, önem, sınırlılıklar ve çalışmaya özgü tanımlar alt başlıklara yer verilecektir.

1.1. Problem

Oda müziği alanı flüt sanatının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Fakat flüt müziğini doğrudan oda müziği ekseninde inceleyen ve ilişkilendiren kaynakların sayısının yeterli olduğu düşünülmemektedir. Flütün, oda müziği alanında; 17. yüzyıldan günümüze kadar en sık tercih edilen enstrümanlardan biri olduğu görülmüştür. Bu bağlamda flütün oda müziği repertuvarının ve oda müziğinde gelişim süreci ile ilgili bir araştırma yapılması gerektiği kanısına varılmıştır. Çalışma; flütün oda müziği alanında gelişimini merak eden ve oda müziğine ilgi duyan flütçüler için bir el kitabı olması hedefiyle yazılmıştır. Oda müziği alanına ve repertuvarına çalışmada yer verilmiş, konu flüt sanatı için önem taşıdığı düşünülen bir konu olması yönüyle detaylı bir şekilde incelenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Flüt, birlikte müzik yapmak için en uygun enstrümanlardan biridir. Tarihsel açıdan bilinen en eski enstrümanlardan biri olduğu için oldukça zengin bir repertuvara sahiptir. Flüt için yüzyıllar boyunca solo veya eşlikli sayısız eser bestelenmiştir. Bu çalışmada 17. yüzyıl ve 20. yüzyıl tarihleri arasında flütün oda müziği dağılımı ve bu alanda gösterdiği gelişim ve repertuvara katkıları incelenerek ve listelenerek flütçülere kaynak olması amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma bir kılavuz olması ve ‘‘Flütün 17. Yüzyıl ve 20. Yüzyıl Arası Oda Müziğinde Gelişim Süreci’’ ekseninde repertuvarın incelenmesi, sınıflandırılması ve değerlendirilmesi açısından önem taşımaktadır.

1.4. Sınırlılıklar ve Evren Örneklem

Bu araştırma ile ilgili sınırlılıklar şöyle belirtilebilir:

1. Araştırma için tanınan süre ile,
2. Deneyim ve gözlemler ile,
3. Ulaşılabilen kaynaklar ile sınırlıdır.

1.5. Yöntem

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren örnekleme, verilerin toplanması ve analizine yer verilecektir.

1.6. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma kaynak (literatür) tarama yöntemi kullanılarak yazılan ‘‘Flütün 17. Yüzyıl ve 20. Yüzyıl Arası Oda Müziğinde Gelişim Süreci’’ adlı kuramsal bir çalışmadır.

1.7. Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmaya ilişkin verilerim elde edilmesinde kaynak tarama, deneyim, gözlemler ve pratikler kullanılmıştır. Bu çalışmada yararlanılan makale ve tezler internet üzerinden ulaşılabilen veri tabanlarından elde edilmiştir. Deneyim, gözlem ve pratikler ise Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarında müzik bölümünde yer alan flüt hocaları ve flüt öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırmada kaynak tarama, deneyim, gözlem ve pratik yapma yöntemleriyle elde edilen bilgiler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilip, ayrıca araştırma bulguları arasında bağlantının ve ilişkinin olup olmadığı, araştırılarak ve analizleri yapılarak incelenmiştir.

1.8. Varsayımlar

1. Araştırmada kullanılan kaynakların, deneyimlerin, gözlemlerin araştırma amaçlarına uygun olduğu, 2. Ulaşılan kaynakların yeterli olduğu varsayılmaktadır.

1.9. Tanımlar

Aralık: Art arda ya da eş aynı iki sesin ses yükseklikleri arasındaki uzaklık.

Arpej: Akorun seslerini bir arada çalmak yerine, akorun seslerinin teker teker art arda çalınması.

Apojatür: Ait olduğu notadan önce çalınan, çoğu zaman bir, bazen iki notadan oluşan süstür.

Basso Continou: Sürekli bas.

Cassation: 18. yüzyıl süit türü.

Crescendo: Sesin gittikçe artacağını, yükseleceğini belirten gürlük imi.

Decrescendo: Sesin gittikçe alçalacağını, söneceğini belirtir.

Divertimento: 18. yüzyıl Fransız opera ve balesinin bir parçası olarak dans ve eğlence müziği.

Grupetto: Ana notanın hem üst hem alt sesinden oluşan süslemesi.

Kontrpuan: Ezgiye karşı ezgiyle karşılık verme prensibinden hareket eden, yatay çok seslilik anlayışı.

Kromatik: Ses dizisindeki yarım sestten oluşan aralıklara verilen isim.

Mikro-ton: Yarım tondan küçük aralıklar.

Mordan: 3 sesin hızlı şekilde birbirini izlemesi.

Motif: Bestecinin yapıtında ele alıp, yineleyerek kullandığı bir ezgi bölümü.

Notturmo: Gece müziği.

Nüans: Ayırtı, fark.

Opus: İş, yapıt (eser), çalışma anlamında. Besteleri sıralamaya yarayan sayıların belirteci. Op. olarak kısaltılır.

Ölçü: Müzik parçasının eşit süreli bölünüşü.

Partisyon: Bir müzik yapıtının partilerinin belirtildiği nota yazısı.

Pasaj: Geçit; kısa bölüm.

Polifoni: Çokseslilik. Bir ya da daha çok melodik çizginin birleştiği bir doku.

Repertuvar: Dağar.

Serenade: Birinin onuruna verilen ya da sevgiliye sunulan gece dinletisi.

Süit: Aynı tonda sıralanmış, çalgısal ortam için yazılmış, dans demeti.

Tema: Müzik yapıtını oluşturan temel düşünce.

Unison: Tüm çalgı ve seslerin ezgiyi tek seste seslendirmeleri.

Varyasyon: Çeşitleme. Bir temanın, parçanın başından sonuna dek çeşitli alma biçimleriyle, süslemelerle değişikliğe uğradığı müzik yapıtı.

Viola da gamba: Perdeli bir yaylı algı.

2. ODA MÜZİĞİNİN TANIMI VE TARİHÇESİ

Oda sözcüğü, müziğin ufak ve samimi bir odada veya özel bir salonda icra edilebileceğini niteleyen bir sözcüktür (Tan, 2012, s. 10). Oda müziği, minimum iki enstrüman veya vokalin bir araya gelerek aynı anda kendileri için yazılmış eserleri seslendirdikleri küçük müzik topluluklarına verilen addır. Almancası *Kammermusik* olan oda müziğinin Fransızca karşılığı *la musique de la chambre*, İtalyancası *musica da camera*, İngilizcesi *Chamber Music* ve Latincesi ise *Musica Cameralis* şeklindedir (Aktüze, 2003, s. 398). Küçük odada veya konser salonunda yapılan bu müzik; dinleyiciye dinleme esnasında küçük orkestra hissi yaşatarak enstrümanların birbirleriyle yakaladığı uyumu keşfetme ve daha dikkatli gözlem yapabilme şansı tanır.

Oda müziği, geleneksel olarak bir saray odasına yerleştirilebilecek ufak bir grup enstrüman için yazılmış bir klasik müzik biçimidir. Çok genel olarak, her icracı bir parçayı çalmak üzere, az sayıda icracının çaldığı her türlü sanatsal müziği içerir. Samimi yapısından dolayı, oda müziği “dostların müziği” olarak tanımlanmaktadır (Tan, 2012, s. 10).

Tarihte oda müziği terimi ilk kez İtalyan besteci Marco Scacchi (1602-1685) tarafından kullanılmıştır (Radice, 2012, s. 1). Çelenk’e (2001, s. 20) göre köken olarak “oda müziği” terimi bir misafir odasında veya küçük bir salonda sınırlı sayıda bir dinleyicinin önünde veya dinleyici olmadan ev ortamında gösteri için yazılan ve solo çalgılardan oluşan müziği ifade eder. Oda müziği terimi, sonat biçimindeki çalgı parçalarını belirtir, başka bir deyişle bir grup çalgı için yazılmış sonat veya senfonidir (Say, 1992, s. 966).

Pek çok farklı kombinasyonun olabileceği oda müziğinde bu çokseslilik; yalnızca tahta üflemeliler, iki keman ve bir arp, alto flüt ile gitar hatta kristal bardağın kullanıldığı örnekler ile çoğaltılabilir. Oda müziğinde eserin aynı veya farklı enstrümanlar için yazılmış olması enstrümanların birlikteliğini engellemez, asıl amaçlanan müziğin zenginliği ve çeşitliliğidir. Alman besteci Hans Werner Henze (1926-2012) (http-1) oda müziğini dış sınırları olan ama iç sınırları olmayan bir ses dünyası olarak nitelemiştir. Cangal’a (1988, s. 147) göre çok seslilik aynı anda tınlayan seslerin, belli bir amaca yönelik olarak ve zamanla değişen görüşlere göre bir düzen içinde kaynaşmasıdır.

Oda müziği alanı tanıyanlara keyif veren zengin bir kaynaktır. Bir kere literatürlerin en eğlenceli ve en kıymetli olanıdır. Müzik alanındaki amatörler bunu genelde hobi olarak yapar ve müzik alanındaki varlığını ona borçludur. Profesyonel müzisyen ise bu müziği gevşemek amacıyla ve başka hiçbir alanda bulamadığı bir hazzı yaşamak için kullanır. Hem müziksel

hem de sosyal açıdan özel yetenek isteyen oda müziği, amatör ya da profesyonel olsun daha çok zevk için yapılır (Ulrich, 1966, s. 2).

Geçmişte ve günümüzde yaşayan önemli virtüözlerin biyografileri incelendiğinde çeşitli oda müziği gruplarında katılımcı olarak yer aldıkları gözlemlenmiştir. Bu bağlamda, enstrümandaki virtüözitenin kazanılmasına olanak sağlayan oda müziği bu kazanım için ana hedefe ulaşım sağlayan bir araç görevi görmektedir. Enstrüman repertuarı ne kadar fazla olursa olsun, oda müziği repertuarı ile kıyaslanınca, çeşitli enstrümanlardaki repertuarın istatistiksel olarak oda müziği repertuarına göre daha az olduğu görülebilmektedir.

Oda müziği için bestelenen eserlerin, solo başarısı kitlelerce kabul görmüş büyük virtüözler tarafından solo kariyerlerine ek olarak icra edilmesi, oda müziği repertuarının müzisyenler için önemini gösterir niteliktedir. “Oda müziği çalmak, solo veya senfonik eserleri çalmak için gereken becerilerden farklı hem müzikal hem de sosyal beceriler gerektirir (Tan, 2012, s. 10)”.

Müzik terminolojisinde oda müziği terimi yerini almasından yüzyıllar öncesinde oda müziğinin Orta Çağ ve Rönesans’ta vokallere eşlik etmek amacıyla kullanıldığı yapılan incelemelerde karşımıza çıkmaktadır. Geçmişine bakıldığında bu bilgidan yola çıkarak oda müziği tarihinin vokal müzik tarihi kadar eski olduğu söylenebilir.

Say’a (1997, s. 78) göre Avrupa’da 10. yüzyıldan 13. yüzyıla kadar olan dönem, çoksesliliğe giden yolda temel adımların atıldığı oda müziği için önemli bir çağ olmuştur. Orta Çağ çoksesliliği, dinsel ezgilerden *Gregorius* şarkılarından çıkmış, giderek uygun *kontrpuan*lar bunlara katılmıştır.

Orta Çağ’da Avrupalı aristokratların evlerinde geniş müzik odaları bulunmaktadır. Bu müzik odaları, oda müziği topluluklarının konser verdikleri yerler olmuş, sesin odaya eşit miktarda dağılabilmesi ve akustiğin sağlanabilmesi için bu odalara uygun enstrümanlar seçilmiştir (Radice, 2012, s. 5).

16. yüzyılın başlarında matbaanın notasyon için gelişmesiyle, eserlerin basılmasına büyük ilgi duyulmaya başlanmış ve basılan ilk müzik eseri bir oda müziği eseri olmuştur. Bu eser: 1501 yılında İtalyan matbaacı Ottaviano de Petrucci’nin (1466-1539) ([http-2](http://2)) *Harmonie Musices Odhecaton* adlı kitabıdır. Bu kitapta çoğunluğu *polifonik* olan doksan altı Fransız *chansonu* yer almıştır. Müziğin türü *seküler*dir. Petrucci sayfaların baskısını sağ ve sola ayırarak dört vokalin ya da dört enstrümanın aynı anda notayı okumasını sağlamıştır (Banks, 2019, s. 123-124).

Bu yüzyılda Kral Henry VIII adına yirmi dört adet *consort*, altı *canon* ve sayısız metinli şarkı yazılmıştır. El yazılı consortların bir düzinesi Kral Henry tarafından yazılmış, William Cornish ve Thomas Farthing tarafından kaleme dökülmüştür. Kalan on iki consortun bestecisinin kim olduğu bilinmemektedir ancak consortların çoğu üç veya dört ses için yazılmıştır. Bu bilgilerin ışığında bu eserler dönemin oda müziği örnekleri olarak kabul edilmiştir (Radice, 2012, s. 8).

Radice'e (2012, s. 1) göre Scacchi'nin terim olarak bulduğu oda müziği yapılan üç müzik içeriğinin bir parçasıdır, bu üç müzik; *musica ecclesiastica* (kilise müziği), *musica theatralis* (tiyatro müziği) ve *musica cubicularis* (oda müziği) olarak karşımıza çıkmıştır. Ulrich'e (1966, s. 18) göre ise araştırmacılar tarafından oda müziği topluluklarının kökeninin *sonata da camera* (oda sonatı) ve *sonata da chiesa* (kilise sonatı) olduğu düşünülmektedir. Bu iki tür incelendiğinde yazılan müziğin bir ila beş enstrüman için olduğu görülmektedir. *Sonata da camera* dans *suit*lerinden oluşan sonatın ismidir. Dansların isimleri temponun nasıl olacağını açıkladığı için İtalyanca tempo terimlerinin kullanılmasına gerek kalınmamıştır (Radice, 2012, s. 17). *Sonata da chiesa* ise kiliselerde çalınan bir sonata formu olarak bilinmektedir. Genellikle *prelud* formunda olan sonata da chiesa, kilise törenleri ve ayinlerinde çalınan dönemin tipik bir oda müziği örneğidir (Wang, 2018, s. 89-90). Barok dönemde oda müziğinin çeşitli müzik topluluklarıyla, dönemin küçük orkestralarıyla, vokaller ve çeşitli enstrümanlarla yapıldığı bilinmektedir (http-3). Buna örnek olarak ünlü besteci J. S. Bach'ın (1685-1750) *Die Kunst Der Fuge* (Füg Sanatı) adlı klavsen eserinin yaylı *quartet* tarafından çalınması verilebilir (http-4). Dört partili olarak yazılan bu eserin oda müziği grupları için düzenlemeleri mevcuttur (Büke, 2001, 423). Radice'e (2012, s. 1) göre Bach'ın *Brandenburg Konçertoları* da dönemin oda müziği eserlerine örnek olarak gösterilebilecek eserlerin arasındadır. Mimaroğlu'na (1995, s. 55) göre de bu konçertolar solo ya da orkestra için değil, küçük çalgı toplulukları için yazılan yapıtlar olarak görülmüştür.

Wang'a (2018, s. 89) göre barok dönemde oda müziği büyük gelişim göstererek üst bir düzeye ulaşmıştır. Dönemin önemli iki oda müziği türü trio sonat ve solo sonat ikiye ayrılmaktadır. Barok dönem sonatlarında iki farklı yazımdan söz edilmektedir. J. S. Bach'ın bir sonatının iki farklı versiyonu bulunmaktadır. Biri dört bölümden oluşan iki flüt ve continuo için yazılmış Sol Majör BWV 1039 iken diğer BWV 1027'dir. İki flüt ve continuo için yazılan trio eserin birebir aynı müzikal hatlarına sahip olsa bile BWV 1027 *viola da gamba* ve klavsen için yazılmıştır (Radice, 2012, s. 19). Klavsenin continuo

görevi gördüğü bu eserler barok dönemin oda müziği eserleridir. Barok dönem çokses yazısının ve kontrpuan tekniğinin görüldüğü bir dönem olmuştur ve bu gelişmeler Klasik Döneme geçildiğinde daha büyük ilerlemeler göstermiştir (Mimaroğlu, 1995, s. 63). Oda müziğinin gelişmeye başlaması 18. yüzyılın ikinci yarısı burjuvazinin artması ile paralellik göstermektedir. Oda müziği amatörler için çok daha eğlenceli bir hale gelmiş ve bu doğrultuda pek çok besteci eserlerine “özellikle müziksever amatörler” için yazısını eklemiştir (Radice, 2012, s. 26). Klasik Dönemde oda müziği için yeni formlar ortaya çıkmış ve bu formlar toplumun yeni düzenine uygun doğrultuda biçim kazanan formlar olmuştur. İsimleri; *divertimento*, *cassation*, *notturmo* ve *serenade* olan bu eser formları, barok orkestra süiti ile klasik senfoni arasında köprü niteliği taşıyan ve hafif tarzda yazılan eserlerden oluşmaktadır. Bu formlar oda müziğinin öncüsü olan ve gelişimini sağlayan önemli formlar olarak kabul edilmektedir. 18. yüzyılda burjuva sınıfını eğlendirmek için yapılan müzik, 19. yüzyılda bestecinin öznel kimliğini dışa vurduğu müziği sahnelemesi olarak değişim göstermiştir. Bu değişim müziği etkileyen sosyokültürel bir değişimin de habercisidir (İlyasoğlu, 2009, s. 72-73-97-98).

Romantik Döneme gelindiğinde oda müziğinde en başarılı olan isimlerin Klasik Dönem geleneğini sürdüren isimler olduğu görülmektedir. Romantik Dönemde bakır üflemeliler için piston keşfedilmiş, Theobald Boehm (1794-1881) ([http-5](#)) tarafından ise flüt geliştirilmiştir ancak bu önemli gelişmeler gerçekleşse bile dönemin en göze çarpan enstrümanı piyano olmuş ve oda müziği de piyano ekseninde sürmüştür. Dönemin en ünlü oda müziği yapıtı Franz Peter Schubert’in (1797-1828) ([http-6](#)) Alabalık Quinteti olarak kabul edilmektedir. Dönemin oda müziği gruplarının skalası orkestral yapıyla benzerlik taşımaktadır. Belli bir netlikten uzak olmasıyla ve eser temasındaki hakimiyetin duygular olmasıyla göze çarpan bu romantik oda müziği eserleri; geniş kitleler tarafından büyük konser salonlarında dinlenilmeye ilk defa bu dönemde başlanmıştır (İlyasoğlu, 2009, s. 106). 20. yüzyıla gelindiğinde ise 19. yüzyılın orkestrasyonlarına duyulan ilgi oda müziğini de etkilemiştir. Triolar, quartet ve quintetler reforma uğramış, içeriklerine yeni sesler ve farklı kombinasyonlar eklenmeye başlamıştır. Reforma uğrayan yeni oda müziği aileleri karışık enstrümanlardan, vokallerden ve perküsyonların birlikteliğinden meydana gelmektedir (Tanınmış, 2013, s. 104).

2.1. Oda Müziği Ailesi İçinde Flüt

Oda müziği ailesi performansı gerçekleştiren kişilerin sayıları ile belirtilmektedir. Duo (ikili), trio (üçlü), quartet (dörtlü), quintet (beşli), sextet (altılı), septet (yedili), octet (sekizli), nonet (dokuzlu) terimleri ile yapıtı oluşturan seslerin sayısı nitelenmektedir. Bazı otoriterler tarafından bu ailenin içine piyano eşlikli bir flüt sonatının dahil olmaması gerektiği düşünülmektedir. Oda müziğinin temel fikri eserde yer alan enstrümanların eserde üstündeki eşit hakimiyetidir. Birçok piyano eşlikli sonatta piyanonun diğer enstrümana göre ikinci planda kaldığı görülebilmektedir. Ancak oda müziğine nitelik kazandıran etmen içerdiği tüm enstrümanların eşit derecede önemli olması anlayışının olduğu düşünülmektedir (Ammer, 2004, s. 69).

2.1.1. Duo

Tr. İkili, İng. Duet, Alm. Duett, Fr. Duo, Duette, İt. Duetto (Aktüze, 2003, s. 162). İki ses için yazılan oda müziği parçasının adıdır. Adorno'ya (2019, s. 99-100) göre 19. yüzyılda dört elle çalınan müzik; müziği tek başına yorumlamanın yalnızlığı ötesinde dostluk ile pekişen bir müzik olarak nitelenmektedir.

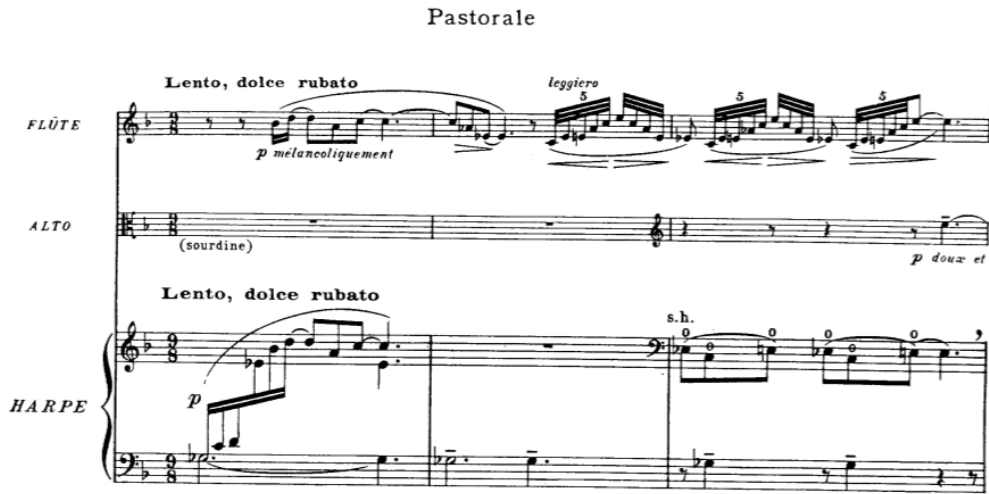
Apel'e (1944, s. 221-222) göre çalgı müziği için yazılan duo eserlerin başlıca temsilcileri Schubert, Schumann ve Brahms'tır. Flüt için yazılan duo örneğine ilişkin Schubert'in flüt ve piyano için bestelediği Introduction and Variations, adlı eserinin ilk sekiz ölçüsü verilmektedir.

Şekil 0.1. Franz Schubert, Introduction and Variations, D. 802, Introduction, Andante, 1-8. ölçüleri arası

2.1.2. Trio

Üç çalgı için bestelenen türün ismidir. İçeriğinin oluşturduğu enstrümanların adını alır. Örnek olarak; flütlü trio, piyanolu trio (Erol, 1998, s. 212). Çalgı müziğinde en çok bilinen örneklerini piyanolu triolar oluşturmaktadır (Ammer, 2004, s. 438). Flütlü trio örneği için Şekil 2.2’de Debussy’nin flüt, viyola ve arp sonatı verilmektedir. Flütün, Çağdaş Dönem müziğindeki dinamik yapısını göstermek için bu eser seçilmiştir.

Şekil 0.2. Claude Debussy, flüt, viyola ve arp için Sonat, Pastorale. Lento, dolce rubato, 1-7. ölçüleri arası

2.1.3. Quartet

Tr. Dörtlü, Alm. Quartett, Fr. Quatuor, İng. Quartet, İt. Quartetto (Aktüze, 2003, s. 158). Dört kişinin birlikteliği için yazılan eser (<http-7>). Hodeir'e (1971, s. 16) göre bu tür Haydn ve Mozart ile oda müziğinin bir parçası olmuş ve Beethoven'dan Bartok'a tüm bestecilerin ilgisini çekmeyi başarmıştır. Örnek olarak Mozart'ın Re Majör Flütlü Quartet K.285 eseri verilmiştir. Eser Mozart'ın flüt konçertolarından alışkın olduğumuz müzikal hat ile benzerlik taşımaktadır.

Şekil 0.3. Wolfgang Amadeus Mozart, Flütlü Quartet Re Majör, K.285, Allegro 1-12. ölçüleri arası

Şekil 0.4. Darius Milhaud, La cheminée du roi René (The Chimney of King René) I. Cortège, 12- 47. ölçüleri arası

2.1.4. Quintet

Tr. Beşli, Alm. Quintett, Fr. Quintette, Quintor, İng. Quintet, İt. Quintetto (Aktüze, 2003, s. 158). Beş enstrüman için veya ses için yazılmış eser. Yazılan bu eseri yorumlayan beş kişi de bu adı almaktadır (<http-8>). Bu türün en önemli örnekleri olan eserlere Milhaud'un flüt, obua, klarnet, korno ve fagot için yazdığı *La cheminée du roi René* ve Nielsen'in Üflemeliler Quintet'i verilmektedir (Ammer, 2004, s. 331). Şekil 2.4.'te Milhaud'un *La cheminée du roi René* eseri görülmektedir.

2.1.5. Sextet

Tr. Altılı, Alm. Sextett, Fr. Sextuor, İng. Sextet, İsp. Sexteto, İt. Sestetto (Aktüze, 2003, s. 18). Altı sesin birlikteliği için yazılan eser (<http-9>). Flütün bu türde kullanımı genellikle yaylı çalgılar, üflemeli çalgılar ve piyano ile birlikteliğinden oluşmaktadır. Bu

türün dikkat çeken örnekleri arasında Poulenc'in; flüt, piyano, obua, klarnet, fagot ve korno için 1932 yılında yazıp 1942 yılında revize ettiği eseri bulunmaktadır (Ammer, 2004, s. 377). **Şekil 2.5.**'te Poulenc'in Sextet eserinin 3. bölümünün bir kısmına yer verilmektedir. Poulenc'in bu eserinin Çağdaş Dönemde flüt stilini göstermesi açısından uygun bir eser olduğu düşünülmektedir. Poulenc otoriterler tarafından yaşadığı dönemin sevilen bestecilerinden biri olarak kabul edilmektedir.

Şekil 0.5. Francis Poulenc, flüt, piyano, obua, klarnet, fagot ve korno için Sextet, 3. Bölüm Finale, 1-5. ölçüleri arası

2.1.6. Septet

Yedi ses için yazılan parçanın adıdır. İçeriğini yedi farklı enstrüman oluşturduğu gibi insan sesi de oluşturabilmektedir (Kutlu, 1998, s. 204). Bu türde flüt genellikle yaylı çalgılar ve diğer üflemeli çalgılar ile birlikte yer almaktadır. Türün içinde flütün yer aldığı en çok bilinen eseri Ravel'in Introduction ve Allegro Septetidir. Bu septette flütün grup arkadaşları klarnet, arp ve yaylı çalgılar quartetinden oluşmaktadır (Ammer, 2004, 373).

2.1.7. Octet

Tr. Sekizli, Alm. Oktett, Fr. Octette, Octuor, İng. Octet, İt. Octetto (Aktüze, 2003, s. 512). Sekiz kişi için yazılan parça ve sekiz müzisyenin birlikte gerçekleştirdiği performansın adı (http-10). Bu türde flüt için yazılmış öne çıkan örnek Varèse'in

Octandre adlı eseridir. Eser flüt, obua, klarnet, fagot, korno trompet, trombon ve kontrbas için yazılmıştır. Bir diğer örnek ise flüte bir klarnet ve iki fagot- trompet- trombonun eşlik ettiği Stravinsky'nin Üflemeliler Octeti olarak kabul edilmektedir (Ammer, 2004, s. 264).

2.1.8. Nonet

Tr. Dokuzlu, Alm. Nonett, İt. Nonetto, İsp. Noneto (Aktüze, 2003, s. 422). Dokuz enstrüman için yazılan oda müziği eserinin ismidir (Apel, 2000, s. 576). Bu türün flütün kullanıldığı çarpıcı örnekleri Webern'in 9 Enstrüman Konçertosu ve Martinů'nun Grand Noneti olarak değerlendirilmektedir (Ammer, 2004, s. 361). Örnek olarak Webern'in 9 Enstrüman Konçertosu Op. 24 verilmiştir. Çağdaş müziğin flütteki akım ve tekniklerine dair bir fikir verebilmesi açısından örneği verilen bu eser görselinde flütte kurbağa dil tekniğinin kullanıldığı 59 ve 60. ölçüleri kapsamaktadır.

Şekil 0.6. Anton von Webern Konçerto Op. 24, 1. Bölüm Etwas Lebhaft, 58- 62. ölçüleri arası.

3. FLÜT VE ODA MÜZİĞİ

3.1. 17. ve 18. Yüzyılda Oda Müziğı Ekseninde Flüt

Flüt, tarihi en eskiye dayanan çalgılardan biri olarak kabul edilmektedir. ‘‘Günümüz flütünü geçmişteki benzerlerinden ayırmak amacıyla traversa (apraz) flüt terimi kullanılır (Dik, 2006, s. 4)’. Dönem flütünün 6 delikli ve 2 oktav ses genişliğine sahip olduğı bilinmektedir (Terlikol, 2006, s. 20). 17. Yüzyıla gelindiğinde artık sona yaklaşan Rönesans ağında gelişim gösteren çalgı müziğı ile flüt daha sık karşımıza çıkmaya başlamıştır. Flüt belirli toplulukların içinde görünürlük kazanmıştır. Rönesans döneminde çalgı müziğinin önem kazanmasıyla birlikte flüt, yalnızca şarkılara eşlik yapan ve aynı melodiyi çalan bir müzik aleti olmaktan çıkmış ve yeni bir kimlik kazanmıştır. Bu dönemde flüt, tiyatro müziğinde ve oda orkestralarında da kullanılmaya başlanmıştır. Flütün tarihini anlatan kaynaklar geçmişten günümüze ışık tutmaktadır. Çeşitli kaynaklar Barok Dönem öncesi flütleri gelişimini tamamlamış modern flütlerin atası olarak kabul etmektedir (http-11).

Flüt daha ince sesli bir enstrüman olduğı için, kendini diğer yerel enstrümanlardan ayırabilmiştir ve yıllar boyunca sesini insanlara benimsetmiştir. Sonuç olarak bu dönemde de yerini sağlamlaştırmıştır. İnsanlar tarafından daha da sevilmiş ve gelişimini sürdürmeye devam etmiştir. Rönesans döneminde Michael Praetorius enstrümanların gelişimi hakkında yazdığı ikinci kitabı ‘‘Syntagma Musicium’’ adlı eserinde flüte de geniş yer vermiştir (Dik, 2006, s. 6).

Soytok’a (2017, s. 2) göre 17. yüzyılda oda müziğı doğrudan soylulukla ve soylularla ilgilidir. Oda müziğı; burjuvaların evlerinde ziyafet öncesi duyulan bir tür olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yüzyılda flütü öne çıkartan ve geliştiren biçimin trio sonat olduğı düşünülmektedir. Bu kapsamda flüt önemli bir yere sahiptir. Flüt dönemin çeşitli oda müziğı topluluklarında ana enstrüman olarak görev almıştır (Mimaroglu, 1995, s. 57). Aşağıdaki görselde 17. yüzyıl içinde yaşayan İtalyan besteci Dario Castello’nun soprano enstrüman, trombon ve sürekli bas için yazdığı esere yer verilmiştir. Flüt, eserde yer alan soprano enstrüman partisini almaktadır.

Şekil 0.1. Dario Castello, soprano enstrüman, trombon ve sürekli bas için Sonata No. 6, Alegra, 1-9 ölçüleri arası.

Canzon II per sonar

Salamone Rossi (c.1570-1630)
Il secondo libro delle sinfonie ... (Amadino press, Venice, 1608)

Canto

Alto

Tenore

Basso

Şekil 0.2. Salamone Rossi, soprano, alto, tenor ve bas enstrümanlar için Canzon II, 1-3 ölçüleri arası.

Yukarıdaki eserin yaklaşık olarak 17. yüzyılın ilk çeyreğinde yazıldığı ön görülmektedir. Dönemin vokal ağırlıklı seküler müziğinin flütle çalınmaya uygun eserlerinden biridir. Ancak müzik tarihçileri klasik müziğin “en gelişkin” görünümüne eriştiği dönemi Barok Dönem olarak nitelirmektedir. En gelişkin ile ifade edilmek istenen klasik müziğin en bilinen şekline bu dönemde ulaştığının düşünülmesidir (Erol, 1998, s. 95-96). Barok dönemin 17. yüzyılda başladığı ve 18. yüzyılda Bach’ın ölümü ile son bulduğu nitelenmektedir ([http-12](http://12)).

Barok Dönemde ilk değişime uğrayan enstrümanın flüt olduğu düşünülmektedir. Dönemin flütlerinde kolaylıkla majör ve minör diziler çalınabilmektedir. Dönemin flüt yapımında kullanılan malzeme tahtadır ancak yaşanan entonasyon sorunları flüt yapımcılarını fildişi, abanoz ve akça ağaç kullanarak flüt yapmaya teşvik etmiştir. Flütün materyal değişikliği ile enstrüman için daha fazla eser verilmeye başlanmıştır (Dik, 2006, s. 9). Vitullo'ya (2013, s. 14) göre flüt müziğinin gelişimi doğrudan flütün gelişimi ile ilgilidir. Flüt mekanizmasının gelişimi, flüt müziğinin teknik içeriğinde ve stilinde etkin rol oynamaktadır. Powell'a (2002, s. 49) göre 1700'lerdeki flüt ile yüzyıl öncesinin flütlerini karşılaştırsak tüm ses mekanizmalarının değiştiği görülmektedir.

“Barok dönemde flüt, gelişmesi ve sevilen bir çalgı olarak tanınmasıyla, bu dönemin en önemli çalgılarından biri olmuştur. Bu doğrultuda barok dönem, flüt repertuarının zenginleşmesinde önemli bir rol oynamıştır (Koçyiğit, 2012, s. 212)”.

Barok Dönemde flüt müziği J. J. Quantz, J. S. Bach ve A. Vivaldi ile büyük gelişim göstermiş ve oda müziği çerçevesinde bestecilerin eserlerinde sıkça yer verdiği enstrümanlardan biri haline gelmiştir. Barok dönemde flütün oda müziği topluluklarında önemli bir yere sahip olduğu ve kullanımın giderek yaygınlaştığı bilinmektedir (Powell, 2002, s. 72).

Dönemde, oda müziği eserlerindeki flüt kullanımı artmıştır. Flütte meydana gelen değişiklikler repertuarın gelişmesine katkı sağlamıştır. Sir James Galway “Flute” adlı kitabında Barok Dönem için “gelişen flütler, flütçülerin performansını geliştirmiş, bu durum bestecileri daha fazla eser yazmaya teşvik etmiştir” yorumunda bulunmuştur (Galway, 1982'den aktaran Reisenweaver, 2011, s. 17).

“Barok dönem boyunca müzik sanatında flüt çok önemli bir rol oynamıştır. Soylu bir enstrüman olarak görülen flüt, kadınlardan krallara kadar geniş bir çalıcı kitlesine ve popülaritesi sayesinde de geniş bir literatüre sahip olmuştur (Koçyiğit, 2012, s. 212)”.

Şüphesiz flütçü-besteciler arasında, repertuarın gelişmesinde ve genişletilmesinde en büyük katkıyı sağlayan Quantz'tır. Müzisyen, klavsen eşlikli flüt için iki yüz dört sonat, kırktan fazla trio sonat ve bunun yanı sıra yine flüt için düetler ve triolar yazmıştır (Dikicigiller, 2014, s. 56).

Quantz, Barok dönemden Klasik döneme geçişin hatta Romantik dönemin ilk ışıklarının doğduğu özel bir dönemin bestecisidir. İtalyan, Fransız ve Alman stillerini birleştirerek, kendi stilini oluşturmuştur. Müzik tarihinde onu, Berlin ekolünün kurucuları arasında görürüz. Onun eserleri özellikle sonat ve konçertoları, flütçüler için ayrıcalıklı bir yere sahiptir. Özellikle, altı sonatı, düetleri ve başta sol majör konçertosu, beğeniyle eğitim programları ve usta yorumcuların repertuarında yerini almıştır (Koçyiğit 2010, s. 35).

Günümüzde Quantz'ın eserleri konservatuvar flüt bölümlerinin eğitim programlarında yer almaktadır. Bu eserlerin performansı eğitimciler ve öğrenciler tarafından gerçekleştirilmektedir (Koçyiğit, 2010, s. 24).

Barok Dönemde, flütçü olmayan bestecilerin de flüt için oda müziği eserleri yazdığı bilinmektedir. Bu besteciler yazdıkları eserler ile flütün oda müziği repertuarını genişletmiştir. George Frideric Händel, Georg Philipp Telemann ve Antonio Vivaldi gibi besteciler, flüt repertuarının temeli olan eserleri repertuara kazandırmışlardır. Händel, Telemann ve Vivaldi'nin flüt müziğine büyük katkı sağlamıştır (Reisenweaver, 2011, s. 17).

“Genel olarak bakıldığında, flüt müzik tarihinde Alman besteciler de oldukça önemli bir yere sahiptir. J. S. Bach, Telemann, Handel ve C. P. E. Bach gibi bestecilerin eserleri flüt repertuarının oluşumunda önemli bir rol oynar (Dikicigiller, 2014, s. 98)”.

Dönemin oda müziği alanındaki flüt müziğinin genel hatlarında gösteriş ve görkemli yapıya sahip olduğu düşünülmektedir. Oda müziği eserlerindeki flüt partisine virtüözüte hakimdir. Barok dönemdeki flüt stili ince ayrıntıları barındırıyor olmasıyla dikkat çekmektedir. *Crescendo* ve *decrescendo* kavramlarının dönem süresince gelişmekte olması flütün oda müziği alanındaki eserlerinin de dinamiğini etkilemiştir. Flüt, oda müziği alanında kendine özgü biçimlerini kazanmıştır. Bununla beraber armoni ile paralel doğrultuda gelişen ritim öğelerinin dönem eserlerinin dikkat çeken detayları olduğu düşünülmektedir. Dönem müziğinde egemen olan trill, *apojatür*, *mordan*, *grupetto* kullanımlarına flüt partilerinde oldukça sık rastlanmaktadır.

Duetto I - Op. 2 No. 1

I - Allegro

Johann Joachim Quantz (1697-1773)

Şekil 0.3. J. J. Quantz, 2 flüt için 6 düet, 1. düet op. 2. No. 1, 1-14 ölçüleri arası.

Üstteki görselde Quantz'ın 1. Düeti verilmiştir. Tonu Sol Majör olan düetin 7, 11 ve 12. ölçülerinde süsleme olarak gelen trill görülebilmektedir. Kullanılan bu triller dönemin müzikal yapısı ile ilgili büyük ipuçları taşımaktadır. Eserin melodik yönden oldukça zengin ve teknik açıdan ise dinamik yapıda olduğu görülebilmektedir. İki flütünde liderliğinde başlayan ve gelişen bu eser Quantz'ın önemli eserlerinden biridir.

III - Presto

Şekil 0.4. J. J. Quantz, 2 flüt için 6 düet, 3. düet op. 2. No. 1, 1-18 ölçüleri arası.

Üstteki görselde Quantz'ın 2 Flüt için 6 Düetinden 3. Düeti verilmektedir. Scherzo temposuna sahip tonu Sol Majör olan bu eserde 9 ölçü boyunca yalnızca 2. flüt duyulmakta, eserde sıklıkla tam dörtlü ve üçlü aralıklar kullanılarak melodik altyapı oluşturulmaktadır. Koçyiğit'e (2010, s. 26) göre bestecinin başyapıtlarından biri de bu 6 düet olarak düşünülmektedir. Flütçülerin eğitiminde bu düetler etkili bir yere ve öneme sahip eserlerden biri olarak kabul edilmektedir. Bestecinin 6 düeti; günümüzde halen en çok beğeni toplayan ve yorumlanan Quantz eserleri olmasıyla önem taşımaktadır. Flüt repertuvarında ve eğitiminde, bu düetler ayrıcalıklı bir yere sahiptir.

Dönemin incelenmesi gereken bir diğer önemli eserinin ise Handel'in Trio Sonatları olduğu düşünülmektedir. Toff'a (2012, s. 203) göre İngiliz Barok flüt müziğinde dönemin yıldız ismi Händel olarak nitelenmektedir. Besteci Barok enternasyolizmin zirvesinde olan bir isim olarak kabul edilmiştir. Bestecinin; flüt ile yorumlanabilecek yazdığı trio sonatların dönemin önemli oda müziği eserlerinden olduğu düşünülmektedir. Trio sonatlar 18. yüzyılın başlarında en popüler oda müziği türü olarak kabul edilmektedir. Bu dönemde trio sonatlara olan talebin oldukça fazla olması sebebiyle besteciler ve yayıncılar trio sonat türünde eserlere yönelmiştir. Händel bu türde 6 sonat bestelemiştir. Händel'in bu sonatları teknik açıdan zor olan sonatlardır. Yalnızca teknik becerileri fazla olan icracılar eseri yorumlamıştır. Trio sonatlarda enstrümantasyon; 2 keman, flüt/obua ve sürekli bas olarak değişiklik gösterebilmektedir. Trio sonatların içinde flüte en uygun ve uyumlu olduğu düşünülen sonatın, Op. 2 Andante olduğu nitelenmektedir. Eserin Händel tarafından özellikle flüt, keman ve çello birlikteliği için yazıldığı düşünülmektedir (<http-13>). Bu sebeple aşağıdaki görselde Händel'in Trio Sonatlarından Op. 2 No 1'in ilk bölümü olan Andante verilmiştir.

Bu dönemde flüt için yazılmış eserlerin birçoğu keman tekniğine öykünerek karakterize edilmiştir. On altılık ve sekizlik notalarla hızlı arpej geçişlerinin sürekli kullanımı, bestecilerin İtalyan-keman müziğinden etkilendiğinin açık bir kanıtıdır (Dikicigiller, 2014, s. 22).

Trio Sonata HWV 386b for Flute, Violin and Cello

G. F. Handel
Op. 2 No. 1

I - Andante

Şekil 0.5. G. F. Händel, flüt, keman ve çello için Trio Sonata HWV 386b Op 2, No.1, Andante 1-10. ölçüleri

İlyasoğlu'na (2009, s. 56) göre dönemin en üretken ve verimli bestecilerinden bir diğeri de Telemann olarak nitelenmektedir. Bestecinin Flütlü Quartetleri dönemin flüt müziğinde büyük bir yer taşımaktadır. Toplamı 12 eserden oluşan Telemann'ın; flüt, keman, çello ve *continou* için yazdığı Flütlü Quartetleri "Paris Quartetleri" olarak bilinmektedir. Telemann, quartetleri bestelediği yıldan çok daha sonra Paris'e gitmiş olsa bile içlerinde Michel Blavet'in de bulunduğu Parisli ünlü virtüözlerin eseri yorumlaması sebebiyle bu quartetler Paris Quartetleri olarak anılmaya başlamıştır (Carroll, 2017, s. 69).

Şekil 0.6. G. P. Telemann, Paris Quartetleri No. 2, 3. Bölüm Vivement, 1-10. ölçüleri.

Şekil 0.7. G. P. Telemann, Paris Quartetleri No. 2, 3. Bölüm Vivement, 15-22. ölçüleri.

Yukarıda görülen eserin 3. bölümündeki Görsel 2.4’de özellikle 18. ölçü itibariyle daha akıcı hale gelen teknik pasajlar eserin teknik açıdan zorluğunu gösteren niteliktedir. Eser içerdiği teknik zorluklardan ve sahip olduğu müzikal yönden oda müziğinin zirvesindeki eserlerden biri olarak kabul edilmektedir. Eserin müziği zarafet ve incelikle doludur. Dinamik yapısı kaybolmayan eserde flüt, tınısı ile büyük bir etki yaratmaktadır. Genellikle amatör müzisyenler için bestelenen eserlerin aksine Telemann’ın Paris Quartetleri açıkça virtüözlere yönelik eserler olmasıyla öne çıkmaktadır (Rye ve Isserliss, 2017, s. 112).

Grave

5 6 6 9 8 7 6 7 9 8
3 4 5 4 3 4 3 4 3

5 6 6 6 6 6 6 6 6 6
5 6 6 6 6 6 6 6 6 6

Şekil 0.8. G. P. Telemann, 2 flüt ve sürekli bas için trio, Sol Majör No.1, Grave, 1-12. ölçüleri arası

“Flüte karşı büyük bir sevgisi olan Telemann 18. yüzyılın ilk çeyreğinde solo ve iki flüt için birçok eser yazmıştır. 1718 yılında yazmış olduğu ‘Altı Trio’ erken dönem Alman flüt müziğine örnek teşkil etmektedir (Dikicigiller, 2014, s. 22)”.

Telemann’ın 2 flüt ve sürekli bas triosu görselindeki sarı kutu içerisine alınan yerler, dönemin oda müziği eserlerinde flütün yorum biçimine ait ipuçları barındırmaktadır. İki vuruşluk sesler yalın bir şekilde çalınmak yerine süslenerek çalınmıştır. Birlik nota ve noktalı birlik nota dışındaki tüm vuruşlarda süslemeler mevcut şekilde görülebilmektedir.

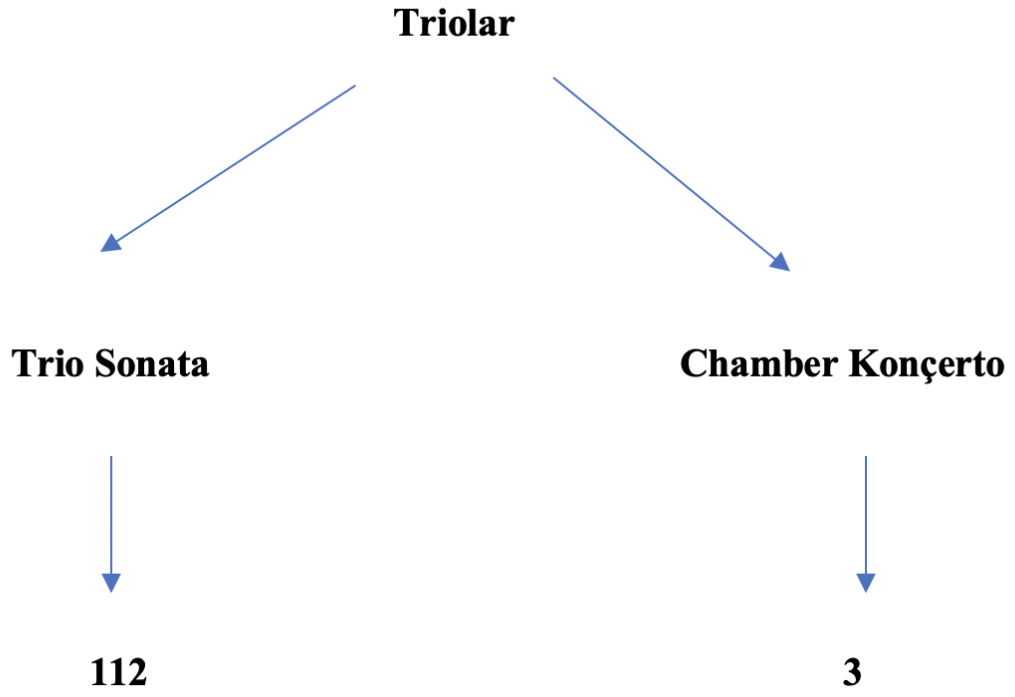

Şekil 0.9. Jacques Martin Hotteterre, 2 flüt için Duo, Suite I Op. 4, 1-8. ölçüleri arası

Üstteki görselde ise Barok Dönemin ünlü flütçüsü ve bestecisi Hotteterre tarafından iki flüt için bestelenen Suite I Op.4 verilmiştir. Eserin 18. ölçüsünde 1. flüt partisinde grupetto kullanımına rastlanmıştır. Quantz ve Hotteterre aynı Quantz gibi flüt tarihi olduğu kadar müzik tarihinde de önemli bir konumda bulunmaktadır. Quantz ve Hotteterre, eserleri ile Barok Dönemin müzik stili hakkında kaynak oluşturan önemli isimler olarak kabul edilmektedir (Koçyiğit, 2012, s. 213).

Barok Dönemde oda müziği ekseninde flüt müziği incelendiğinde; dramatik anlatım karşımıza çıkan öğelerden biri olmaktadır. Müzikteki dramatik anlatımın dönem müziğinin hedef düşüncesi olduğu düşünülmektedir. Flütün geniş ve esnek yapısı dönem müziğinde karşılaşılan yapılardan biridir. Müzikte nüanslar büyük önem taşımaktadır.

Barok Dönemdeki oda müziği yapıtlarında flüte en çok trio türünde rastlanmıştır. Trio türünde ise en çok trio sonata eserlerinin verildiği görülebilmektedir. Trio Sonata türünden sonra trio başlığının basamaklarını Chamber Konçertolar ve Divertimento oluşturmaktadır. Trio Sonata türüne hâkim olan bestecinin J. J. Quantz olduğu incelemelerde karşımıza çıkmaktadır. Dönemde toplam sayısı 112 adet olan trio sonata yapıtlarının %40 gibi bir oranı Quantz'a aittir.

Şekil 0.10. Dönemin trio yapıtlarının sınıflandırılması ve adet miktarı

Şekil 0.11. Antonio Vivaldi, flüt, iki keman ve sürekli bas için La Minör Chamber Konçertosu RV 108, 10-14. ölçüleri arası

Üstteki görselde Vivaldi'nin La Minör Chamber Konçertosu görülebilmektedir. Vivaldi flüt partisinin 10 ve 11. ölçülerinde altı vuruş uzunluğunda trill kullanmıştır. Görselde dikkat çeken unsurlardan bir diğeri de flütün solo enstrüman olarak seçilmesidir. Flüt temayı çalan enstrüman olarak belirlenmiş, 2 keman ve sürekli bas ise eserde flüte eşlik görevini gerçekleştirmiştir.

Dönemde trio sonata kadar yoğunlukta olmayan quartet türünde ise Telemann'ın iki flüt ve iki viyolonsel için yazdığı 4 bölümden oluşan TWV 43:a1 numaralı eseri **Şekil 3.12.**'de verilmiştir. Bu eser barok dönem müziğinde nüansların nasıl kullanıldığını göstermek için seçilmiştir. Eser enstrümantasyonu; 2 flüte eşlik eden 2 fagot/ 2 viyolonsel veya çello ile sürekli bas şeklinde değişim göstermektedir. Görselde eserin ilk 3 ölçüsü bulunmaktadır. 1. ölçünün son sekizliğindeki *piano* ve 2. ölçünün ikinci sekizliğindeki *forte* nüansları dönem müziğinde gelişmekte olan kontrast yapısına dair fikir oluşturmaktadır.

Şekil 0.12. G. F. Telemann, Quartet, TWV 43:a1, Andante, 1-3. ölçüleri arası

Barok dönemde oda müziği ekseninde flüt müziğinde; abartılı süslemeler, karışık armonik yapı ve melodinin sürekliliği göze çarpmaktadır. Dönemin müziği kurallar çerçevesinde oluşan ve gelişen bir müzik olarak nitelenmektedir. Barok müziğin abartılı ve dramatik anlatımı sanatın diğer alanlarında da karşımıza çıkmaktadır. Oda müziği eserlerinde görülen tüm süslemeler dönemin mimarisinde de görülebilmektedir. Dönemin devasa katedrallerindeki süslemeler Barok Dönemde süslemenin ne kadar önemli olduğuna dair örnek niteliği taşımaktadır (Dik, 2006, s. 12).

Barok Dönemden Klasik Döneme uzanan yolculukta oda müziği ekseninde flüt, dinamik ve teknik açıdan ortak özellikler taşıyacak fakat yorumlamada farklılıklara rastlanacaktır. Eserlerin; bölümleri, artikülasyonları, motifleri, dinamik kurguları ve süslemeleri değişim gösterecektir. Klasik Dönem süslemelerinin de müzik içerisinde

önemli bir yere sahip olduğu düşünülmektedir fakat süslemeler yorumlanması yönüyle Barok Dönem müziğinden ayrılmaktadır (Jaçe, 2019, s. 1).

3.2. 18 ve 19. Yüzyılda Oda Müziği Ekseninde Flüt

18. yüzyılın başlarına uzanarak 19. yüzyılın ilk yarısına kadar devam eden öğelerin ortaya çıkması müzik tarihinde Barok Dönemden Klasik Döneme geçilmesinin habercisi olarak kabul edilmektedir (İlyasoğlu, 2009, s. 69).

Çevik'e (2004, s. 2) göre terim olarak klasik sözcüğü; sanat tarihi alanında net bir ifadeye sahip olmayan, karışık olarak nitelenen bir kavram olarak tanımlanmıştır. Klasikçilik ya da klasisizm olarak da adlandırılan bu kavram, içinde estetik ile sanat olgusunu kapsayan öğeler taşımaktadır. Kardeş'e (2007, s. 134) göre, müzikte Klasik Dönem, Barok Dönemin tekrarlayan motif yapısının ve melodi çizgisinin değişmesidir. Müzik için Klasik Dönem sanatçıya toplumsal değişikliklerde rol sağlaması için görev veren bir çağ olarak bilinmektedir. 24 majör ve minör ton için eser yazabilme fırsatına sahip olan besteciler, yeni müzikal formlar oluşturmuş ve eserlerdeki kontrast yapısını geliştirmiştir. Batı Avrupa'da form kalıplarının biçimini oluşturan bu stili Klasik Dönem olarak adlandırmaktayız (Radice, 2012, s. 24).

Flütün, 18. ve 19. yüzyılda enstrüman olarak teknik özelliklerinin gelişmesi flütün giderek daha önemli bir yer kazanmasını sağlamıştır. Oda müziği eserleri incelendiğinde flütün, diğer nefesli enstrümanlara göre daha çok kullanılan bir enstrüman olduğu görülebilmektedir (Zafer, 2016, s. 369).

Klasik Dönemde oda müziğinin geliştiricisi olan isimlerin Haydn ve Mozart olduğu düşünülmektedir (http-14).

Her iki besteci de 18. yüzyılın müzik mirasını devralarak gelişimi tümüyle farklı bir yöne doğru yönelterek yaklaşan romantik akımı hazırlayan bir müzikal yapıya öncülük etmişlerdir. Bu iki bestecinin devraldığı ve geliştirdiği müzik çok geçmeden Ludwig van Beethoven'ın ellerinde yeniden şekillenerek Romantizme taşınacaktır (Berrak, 2008, s.36).

Oda müziği repertuvarına birçok eser veren bu iki büyük besteci farklı enstrüman kombinasyonlarını kullanarak bulundukları dönem için reform sayılabilecek gelişmeleri müzik yoluyla gerçekleştirmişlerdir. Haydn'ın oda müziği türünde yazdığı eserlerin dönem müziğine yön verdiği düşünülmektedir (İlyasoğlu, 2009, s. 77- 79).

Haydn'ın London Trioları olarak adlandırılan 2 flüt ve viyolonsel için yazdığı trio eserleri ve flütlü quartet olarak adlandırılan divertimentoları hakkında açıklamalara aşağıda yer verilmektedir.

Haydn'ın İngiliz aristokrasisinden flüt aşığı iki arkadaşı için yazdığı London Trioları; dönem müziği için yenilikçi kabul edilen bir enstrüman kombinasyonundan oluşmaktadır. Dönemin oda müziğinde iki flüt ve viyolonsel birlikteliği için yazılan eserlere çok sık rastlanmamaktadır (Geiringer ve Geiringer, 1982, s. 320).

Tablo 0.1. Haydn'ın London Trioları listesi ve katalog numaraları

Haydn'ın London Triosu	Katalog Numaraları
Do Majör Divertimento: Allegro Moderato, Andante, Finale. Vivace	Hob. IV:1
Sol Majör Divertimento: Andante, Allegro	Hob. IV:2
Sol Majör Divertimento: Spiritoso, Andante, Allegro	Hob. IV:3
Sol Majör Divertimento: Allegro	Hob. IV:4

Şekil 0.13. F. J. Haydn, Hob. IV:1, Do Majör Divertimento, 1. Flüt Partisi, 1. Bölüm Allegro Moderato, 1-32. Ölçüleri Arası

Şekil 0.14. F. J. Haydn, Hob. IV:1, Do Majör Divertimento, 2. Flüt Partisi, 1. Bölüm Allegro Moderato, 1-32. ölçüleri arası

Haydn'ın Hob. IV:1 eseri incelendiğinde iki flütün de aralıksız olarak müzikte etkin role sahip olduğu görülebilmektedir. Tonun ve ilgili minörünün melodik gamını sıklıkla duyarız. Flütün ikinci oktavındaki çıkıcı ve inici dizileri, oktav çıkışları ve dönem müziğinin abartısız tarzdaki yalın trilleri eserde karşımıza çıkan müzikal öğelerdir. Eser; birinci ve ikinci flütün arasında bir çekişme veya rekabet barındırmadan aynı teknik zorlukta bestelenmiştir. Eser iki flütün birbiriyle uyum içinde müziğe başladığı ve müziği takip ettiği notasyona sahiptir. Eserin müzikal dilinin Haydn'ın Re Majör flüt konçertosuna yakın olduğu düşünülmektedir. Sözü edilen flüt konçertosunda da flüt aynı görkeme, benzer teknik yapıya ve artistik virtüöziteye sahiptir.

Şekil 0.15. F. J. Haydn, Flütlü Quartet (Flüt, Keman, Viyola ve Çello) Re Majör Divertimento Hob: II. D9, Allegro Assai, Flüt Partisi, 57- 100. ölçüleri arası

Üstteki görselde ise Haydn'ın Re Majör Divertimentosunun flüt partisi verilmektedir. Eserde süsleme olarak trill kullanımına 5, 9, 15, 17 ve 57. ölçülerde rastlanmış ancak trillerin Barok Dönem müziğindeki kadar yoğun kullanılmadığı tespit edilmiştir. Haydn, flüt için 6 divertimento yazmıştır. Solo çalgı toplulukları için

bestelenen divertimentolar dönem boyunca en çok sevilen türlerden biri olmasıyla dikkat çekmektedir (Hodeir, 1971, s. 15). “Oda müziği türleri Haydn’ın gösterdiği yolda başlamış ve onun elinde gelişmiştir (Sachs, 1965, s. 206)”. Haydn’ın flüte yer verdiği divertimentolar Flütlü Quartetler olarak adlandırılmaktadır.

Tablo 0.2. Haydn’ın Flütlü Quartetlerinin listesi ve katalog numaraları

Haydn’ın Flütlü Quartetleri	Katalog Numaraları
Re Majör Divertimento: Adagio Cantabile- Allegro- Tempo di Menuetto	Hob.IV:6
Sol Majör Divertimento: Allegro- Adagio- Allegro	Hob.IV:7
Do Majör Divertimento: Allegro Moderato- Poco Adagio- Finale Presto	Hob.IV:8
Sol Majör Divertimento: Adagio- Scherzo- Finale Presto	Hob.IV:9
La Majör Divertimento: Andante con espressione- Adagio- Tempo di Menuetto	Hob.IV:10
Re Majör Divertimento: Allegro Moderato- Adagio- Vivace	Hob.IV:11

Mimaroglu’na (1987, s. 62) göre klasik çağ sanatının Haydn ile simgesi olmuş bestecilerinden biri Mozart olarak nitelendirilmektedir. Müzik tarihinde ve dönemin flüt müziğinde büyük önem taşıyan besteci kuşkusuz Mozart olmuştur. “Mozart bu zengin ve karmaşık çağı en yüksek noktasına ulaştırmıştır (Sachs, 1965, s. 200)”. Mozart’ın flüt için yazdığı yapıtların bestecinin stilini en iyi yansıtmaya özelliğine sahip yapıtlar olduğu düşünülmektedir (Zafer, 2016, s. 372).

Dönemin duayen isminin oda müziği ufkunu; yaylılar ile üflemelileri veya piyanoyu birleştirdiği yapıtları ile genişlettiği düşünülmektedir. Mozart flüt ve yaylı çalgılar için 4 eser bestelemiştir (Uçar, 2015, s. 4). Mozart’ın Flütlü Quartetlerinin tablosu aşağıda verilmektedir.

Mozart’ın Flütlü Quartetlerini sipariş üstüne bestelediği düşünülmektedir. Mozart’ın Mannheim’den flütçü bir arkadaşı besteciye hobi olarak flüt çalan Hollandalı Doktor Ferdinand Dejean’ın quartet siparişini iletmiş ve Mozart, 1777 tarihinde arkadaşına yazdığı mektupta flütlü quartetlerden üçünü bitirdiğinden bahsetmiştir. Fakat Mozart’ın bu tarihte ancak iki flütlü quarteti tamamladığı düşünülmektedir. KV 285b’nin Mozart’a ait olup olmadığı halen tartışma konusudur. KV 298’in ise besteci tarafından 1786 yılında bestelendiği düşünülmektedir (Plath, 1976/77’den aktaran Uçar, 2015, s. 5-6).

Tablo 0.3. Mozart’ın Flütlü Quartetlerinin listesi ve katalog numaraları

Mozart’ın Flütlü Quartetleri	Katalog Numarası
Re Majör: Allegro – Adagio – Rondeau	KV 285
Sol Majör: Andante – Tempo di Menuetto	KV 285a
Do Majör: Allegro – Thema-Var. I-IV	KV 285b
La Majör: Thema-Var. I-IV – Menuetto – Rondeau	KV 298

Mozart flütlü quartetlerini bestelediğinde flütün, günümüz flütüne çok yakın özellikler taşımadığı bilinmektedir. Modern flüt gibi dengeli ve parlak ton elde edemeyen dönem flütlerinde entonasyon problemleri yaşanmaktadır. Mozart, flütlü quartetleri dönem flütünün yapısını düşünerek bestelemiştir (Strebel, 2006’dan aktaran Uçar, 2015, s. 6).

Mozart bu eserleri profesyonel müzisyenler için bestelemiştir. Bu eserlerin yorumu oldukça zordur ve virtüözüte gerektirir. Ancak bu flütlü quartetlerin içinde Re Majör KV 285 diğer quartetlere göre daha zor olması yönüyle dikkat çekmektedir. Diğer üç quartet ise, Re Majör KV 285’e göre daha basit beste yapılarına sahiptir (Reimar, 2006’dan aktaran Uçar, 2015, s. 4- 5). Aşağıdaki görselde Mozart’ın Re Majör KV 285 adlı eseri verilmektedir. **Görsel 1.4**’de aynı eserin tüm partilerinin 1-12. ölçüleri arası görülebildiği için bu görselde yalnızca flüt partisi yer almaktadır. Mozart’ın flüt eserleri teknik ve müzikal açıdan yorumlaması güç eserlerden oluşmaktadır. Eserlerde entonasyonu korumak önem taşır. Stili korurken, tekniğin akıcı şekilde devam etmesi ve tonun koyu ve parlak olması gerekmektedir. Oda müziği eserlerini yorumlarken yorumcunun virtüözüteyi ustalıkla esere ve oda müziğine yansıtması beklenmektedir.

Şekil 0.16. W. A. Mozart, Re Majör KV 285, Allegro, 1-41. ölçüleri arası

Alttağı şekilde ise Mozart'ın La Majör KV 298 adlı flütlü quarteti görülebilmektedir.

Şekil 0.17. W. A. Mozart, La Majör KV 298, Andantino, Flüt Partisi, 1-43. ölçüleri arası

Mozart'ın La Majör KV 298 eserinin, Re Majör KV 285'e göre parmak tekniği açısından daha az zorlayıcı olduğu düşünülmektedir. Re Majörde sekizlik ve onaltılık notalardan oluşan çıkıcı dizilerin yoğun bir şekilde kullanımına rastlanmış fakat La Majör KV 298'de ezginin daha basit bir yapıda gelişim gösterdiği görülmüştür.

Mozart'ın stiline yakın olduğu düşünülen Alman besteci Franz Danzi dönemin oda müziği eksenindeki flüt müziğinde öne çıkan bestecilerinden biridir. Danzi, üflemeli

Çalgılar için 3 quintet bestelemiş ve flte bu eserlerinde yer vermiştir. Ayrıca Danzi'nin flüt ve yaylı algılar için bestelediği 3 quarteti de bulunmaktadır. Danzi'nin flüt müziği resital ve konser programlarında yer verilecek, alması oldukça keyifli olan müzik olarak nitelendiği için önem taşımaktadır (http-15).

şekil 0.18. Franz Danzi, Si Bembol Majör Quintett Op. 56 No.1, 1. Bölüm Allegretto, Flüt Partisi, 1- 54. Ölçüleri arası

Danzi, oda müziği eserlerinde flütü aktif olarak kullanmış, zorlu teknik pasajlara eserlerinin flüt partisinde yer vermiştir. Aşağıdaki görselde ise bu pasajların olduğu Danzi'nin flütlü quarteti Op. 56'nın ilk bölümü Allegretto verilmiştir. Danzi'nin quartet türünde bestelediği bu eserde flüt partisinin gelişen dinamik yapısı ile virtüözite içeren teknik pasajlar görülebilmektedir.

Şekil 0.19. Franz Danzi, Re Majör Flütlü Quartet, Op. 56 1. Bölüm Allegretto, Flüt Partisi, 1- 42. ölçüleri arası

Danzi ile birlikte dönemin flüt müziği için önem taşıyan bestecilerinden biri de François Devienne'dir. Devienne dönemin popüler türü olan quartet türünde de eser bestelemiş ancak bestecinin ünlenmesi yazdığı flüt methodu, sonatlar, konçertolar ve iki flüt için bestelediği duo eserleri ile olmuştur (Toff, 2012, s. 220). Devienne'in *Nouvelle Méthode pour la flûte* isimli flüt methodunda yer alan 7 numaralı düeti görselde verilmektedir. Tonu Re Majör olan eserde 1. flüt ve 2. flüt partisi birbiriyle eşzamanlı olarak B3 ve K3'lü aralıklar ile eserin temasını oluşturmaktadır. Flüt metodunda yer alan

bu duo ile besteci; flüt öğrencilerini oda müziği kavramı ile tanıştıırken aynı zamanda Re Majör gamını ve tiersini de öğretici bir şekilde çalıştırmış olmaktadır. Flütçülerin, bu düo ile aynı zamanda entonasyon kavramı ve akort becerilerinin de gelişeceği düşünülmektedir. Bu yüzden hem flütçü hem de besteci olan Devienne'in; flütçülerin teknik ve kulak gelişimi için yazdığı düolardan birine örnek verilmiştir. Bestecinin dönem müziğinde ortaya çıkan *staccato* tekniğine görselde bulunan düosunda yer verdiği görülebilmektedir.

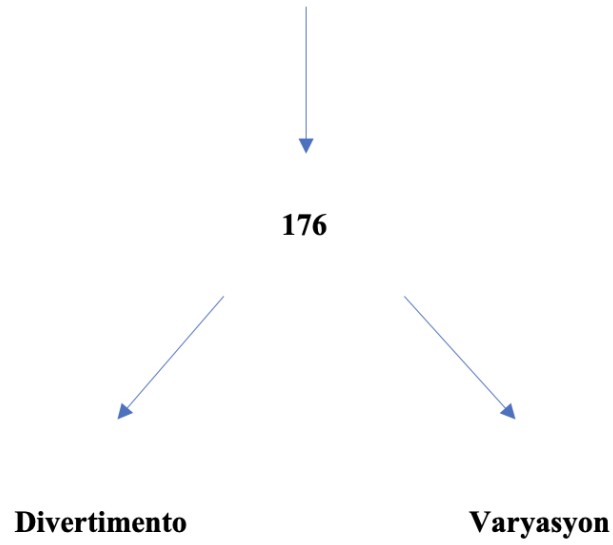

Şekil 0.20. François Devienne, Re Majör Flüt Düo, Nouvelle Méthode pour la flûte Op. 7, Allegro, Flüt Partisi, 1- 20. ölçüleri arası

Dönem flüt müziğinde düo, trio, quartet türlerine ait örnek eserler incelenmiştir. Ancak dönemin flüt içeren oda müziği gruplarında flüte en sık rastlanan türün quartet olduğu görülmüştür. Dönem müziğine genel olarak hâkim olan türlerden birisinin quartet olduğu kabul edilmektedir (Basmacıoğlu ve Özok, 2020, s. 36). Klasik Dönemde flütlü quartetler genellikle dönemin yaylı çalgılar quartetlerinde birinci kemanın yerini alan flüt ile oluşmaktadır. Flüt, keman, viyola ve viyolonsel ile oluşan bu quartetler dönemin göze çarpan türlerinden biri olarak nitelenmektedir (Baron, 1998, s. 199).

Klasik Dönemde bestecilerin flüte yer verdiği tür ise nefesli quintetidir. Bu türde en çok eser veren besteciler Anton Reicha ve Franz Danzi olmuştur. Reicha'nın 24, Danzi'nin ise 9 quintet eseri bulunmaktadır (Radice, 2012, s. 86). Dönemin en önemli oda müziği türlerinden olan quartet ve quintet türlerinin sonat formunun yapısının gelişmesinde doğrudan öncü rol oynadığı düşünülmektedir (Parker, 2017, s. 3).

Klasik Dönemde flüt, keman, viyola ve çello için bestelenen quartetlerin sayısı

Şekil 0.21. Dönemin quartet yapıtlarının sınıflandırılması ve adet miktarı

**Klasik Dönemde flüt, obua, klarnet, fagot ve korno için bestelenen
quintetlerin sayısı**

33

**Klasik Dönemde flüt, 2 keman, viyola ve çello için bestelenen quintetlerin
sayısı**

28

Şekil 0.22. Dönemin quintet yapıtlarında en sık görülen enstrüman kombinasyonları

3.2.1. Klasik dönemde sonat formu ve flüt repertuvarındaki sonatlar

İtalyanca enstrümandan çıkan ses anlamına gelen *sonare*, çalgı müziğinde *da sonare* olarak kullanılmış ve yerini zaman içinde sonat kullanımına bırakmıştır (Radice, 2012, s. 10). İlyasoğlu'na (2009, s. 69- 72) göre piyano sesinin duyulmaya başlandığı Klasik Dönemde, sonat formu dönemin en gözde oda müziği biçimidir. “Klasik dönemde, sonat formundaki flüt- piyano parçaları oda müziği türü olarak sayılmaktadır (Çokomay, 2019, s. 264)”. Dönemin sonat formu; *ensemble* sonat ve solo sonat olarak ikiye ayrılmaktadır. Genellikle piyano ve farklı bir enstrüman için yazılan esere, *ensemble* sonat adı verilirken, tek enstrüman için yazılan sonat ise solo sonat ismini almıştır. Ensemble sonat formunda; piyanonun eşlik görevinde bulunan enstrüman olduğu düşünülmemelidir çünkü iki enstrümanda müzik içinde eşit role sahiptir. Eser isminde flüt için bestelendiği söylenen sonatın, flüt ve piyano için yazılmış sonat olduğu anlaşılabilmektedir. Diğer oda müziği eserlerinden farklı olarak, solo sonatın yorumlanması genellikle ezberden gerçekleşmektedir. Her ne kadar flüt veya başka enstrümanlar için solo sonat formları mevcut olsa da solo sonatların genellikle piyano ile

birliktelik sağladığı görülmektedir (Hoffer, 2009, s. 132). Dönemin favori oda müziği formu olan sonatlar, 3 veya 4 bölümden oluşmaktadır. Sonatın 1. bölümünün içeriği giriş, gelişme ve giriş olarak ilerlemiş, bölümlerin temposu ise; hızlı, yavaş ve hızlı olarak yazılmıştır. Sonatın ilk bölümünün zıt armoni ile desteklendiği görülmektedir. *Lied* havası taşıyan 2. bölüm ise eklenen yeni temalar ile yoğunluk kazanmış bir bölümdür. 3. Bölüm, 1. Bölümün tekrarıdır fakat temel armoni yapısının farklılaştığı anlaşılmaktadır (İlyasoğlu, 2009, s. 72). Dönemin birçok bestecisinin flüt ve piyano için sonat bestelediği yapılan araştırmalarda karşımıza çıkmaktadır

Dönem müziğinde flüt için birçok oda müziği eseri besteleyen bestecilerden birinin Carl Philip Emanuel Bach olduğu görülebilmektedir. Carl Philipp Emanuel Bach'ın flüt eserleri flütün oda müziği repertuarında öne çıkan eserler arasındadır. Bestecinin klasik dönemde sonat formuna liderlik eden isimlerden biri olduğu düşünülmektedir. C. P. E. Bach'ın stili ve flüt müziğinin daha iyi anlaşılabilmesi için bestecinin Mi Bemol Majör H. 545 eserinin ilk bölümü Allegro Moderato'nun flüt partisi görselde verilmiştir.

Şekil 0.23. C.P.E. Bach, Mi Bemol Majör Flüt Sonat H. 545, 1. Bölüm Allegro Moderato, Flüt Partisi, 1-40. ölçüleri arası

Dinamik yapısını müzik içinde hiç kaybetmeyen flütün; nüanslar, hızlı pasajlar ve süslemeler ile dönem stilini iyi bir şekilde vurguladığı düşünülmektedir. İkilik ve dörtlük notalar üstündeki aksanlar ve onaltılık notalar üstünde yer alan bağlar ise müziğin daha renkli bir şekilde ifade edilmesini sağlayan ögeler olarak karşımıza çıkmaktadır. C. P. E. Bach’ın flüt müziğindeki stili ile benzerlik taşıyan ismin Franz Anton Hoffmeister olduğu düşünülmektedir. Bestecinin oda müziği eserlerinde flütü aktif olarak kullandığı görülebilmektedir. “Hoffmeister’in çalışmaları flüt üstüne yoğunlaşmıştır, çalışmalarında flüt başroldedir (Torun, 2010, s. 3-4)”. Hoffmeister’in tabloya ek olarak flüt için bestelediği 3 trio, 3 quartet ve 5 quintet eseri bulunmaktadır. Aşağıdaki görselde ise bestecinin tabloda yer alan Do Majör Op. 13 Sonatı verilmiştir.

Şekil 0.24. F. A. Hoffmeister, Do Majör Flüt Sonatı Op. 13, Allegro, 58- 70. ölçüleri arası

Eserin flüt ve piyano partisinde öne çıkan öğeler iki partinin birbiriyle uyumu ve müziğin içinde eşit miktarda katılım gösterdiği rol ve önemidir. 66. ölçüden başlayan ve 68. ölçüye kadar devam eden ritimlerin iki partide de üçlü seslerle aynı ilerleyişte devam etmektedir.

Dönem içinde sonat formu biçim olarak değişim ve gelişimler göstermiş ve Beethoven ile güncel haline ulaşmıştır (Dağlı, 2015, s. 76). Bahar 'a (2012, s. 78) göre Beethoven, Klasik Dönem ve Romantik Dönem arasında geçiş kaynağı olarak tasvir

edilmiştir. Beethoven iki döneminde ana karakterine sahip olma özelliğine sahip bir besteci olması yönüyle betimlenmektedir. Bestecinin flüt ve piyano için yazdığı tartışmalara açık bir sonatı bulunmaktadır. Bestecinin yaşamını yitirmesi ardından bulunan bu eser hakkında çeşitli teoriler üretilmiştir. Thayer (1967, s. 124) çalışmasında Beethoven'ın tartışmalara açık flüt ve piyano sonatı için çeşitli teorilere yer vermiştir. Kitapta iki farklı bakış açısından söz edilmektedir. İlki, Beethoven'ı biyografik türde kaleme alan William Wheelock Thayer'a aittir. Thayer, sonat el yazmasının besteciye ait olmadığını savunmaktadır. Ancak, Beethoven araştırmaları ile ün salan, akademisyen Willy Hess ise Beethoven'ın yayımlanmamış eserleri için; bestecinin bağ kurmadığı, bir parçası olduğunu hissetmediği hiçbir eseri arkasında bırakmayacağı yönünde olmuştur. Bestecinin yayımlanmamış bu sonatı 19-23 yaşları arasındayken bestelediği tahmin edilmektedir. Bu teoriye göre Beethoven iddia edilen yaşlarında Klasik Dönem tarihleri içerisinde yaşamaktadır. Bu düşünce hem klasist hem romantik olan Beethoven'ın, klasist zamanına işaret etmektedir. Sonat, Klasik Döneme ait flüt ve piyano için oda müziği eseri olarak sınıflandırılmıştır (http-16). Eserin birinci bölümü klasik dönemin sonat formu Allegro ile başlamakta ve bir Polonya dansı olan Polonez ile devam etmektedir. Polonez flüt ve piyano eserin melodisini paylaşırlar. Eserde iki enstrüman da eserin ezgisine başlama ve diğer enstrümanın ezgisini tamamlama görevlerini üstlenmektedir. Dört bölüm olan eserin 2. bölümünü Polonez 3. bölümünü Largo, son bölümünü ise tema varyasyonları oluşturmaktadır (http-17). Beethoven'ın Op. 25 ve Op. 41 Serenadı, Op. 107 Varyasyonu, 3 flüt için Sol Majör Triosu, bestecinin flüt için yazdığı diğer oda müziği eserleridir. Beethoven'ın Si Bemol Majör Flüt Sonatı **Şekil 3.25.**'te görülebilmektedir.

Şekil 0.25. L.V. Beethoven Si Bemol Majör Sonat Anh. 4, 1.Bölüm Allegro, 16-25. ölçüleri arası

Şekil 0.26. L.V. Beethoven Si Bemol Majör Sonat Anh. 4, 2.Bölüm Polonez, 19-25. ölçüleri arası

Şekil 0.27. L.V. Beethoven Si Bemol Majör Sonat Anh. 4, 4.Bölüm Tema Varyasyonları, 1-11. ölçüleri arası

Beethoven'ın flüt ve piyano sonatı bestecinin tüm türlere uzanan başarısını gösteren eserlerinden biri olması ve iki enstrümana da eşit rol veren gerçek bir oda müziği eseri olması yönüyle nitelenmektedir (<http-18>).

3.3. 19. Yüzyıl 20. Yüzyıl Arası Oda Müziği Ekseninde Flüt

Müzikte 19. yüzyıldan 20. yüzyılın başına kadar devam eden çağ Romantik Dönem olarak adlandırılmaktadır. Kelime kökeni *roman*stan gelen Romantik Dönem, Klasik Döneme yapılan bir başkaldırı olarak ortaya çıkmıştır. Dönemin müziği; doğanın verdiklerinin ötesinde, düşlere sürükleyen ütöpik bir arayış olarak betimlenir. 18. yüzyılda burjuva sınıfını eğlendirmek için yapılan müzik, 19. yüzyılda bestecinin kimliğini dışa vurduğu müzik olarak özgürleşir. Oda müziği eserleri büyük konser salonlarında kitleler tarafından dinlenilmeye bu dönemde başlamıştır. Müziğin gösterdiği bu değişim sosyokültürel değişimin de habercisi olmuştur. Ancak Özgürlük Çağı olarak tanımlanan Romantik Dönemin oda müziğinde en başarılı olan isimleri Klasik Dönem geleneğini sürdüren besteciler olmuştur. Flüt, Romantik Dönemdeki gelişimini büyük ölçüde Theobald Boehm'e borçludur (İlyasoğlu, 2009, s. 97-98, 106). Boehm, 19. yüzyılda flütün daha kolay çalınabilmesi için sistem geliştirmiştir. Geliştirdiği bu sistem flütün ses akustiği ve tekniği için devrimsel bir değişiklik olarak kabul edilmektedir (Sachs, 1965, s. 223).

“Bestecilerin romantik dönem ile birlikte gelen yeni tını, ton ve kromatik kullanım anlayışları romantik dönem flüt repertuarına çok güzel eserler kazandırmış olup bu eserler günümüzde de önemini ve yerini muhafaza etmektedir (Dik, 2019, s. 124)”.

Dönemin oda müziği repertuarı incelendiğinde Schubert’in eserleri öne çıkmaktadır (İlyasoğlu, 2009, s. 109). Schubert’in flüt ve piyano için bestelediği Introduction and Variations, D.802 eseri dönemin flüt ve piyano için bestelenen en önemli yapıtlarından biri olarak kabul edilmektedir (Hinson ve Roberts, 2006, s. 264). Schubert’in Introduction and Variations, D.802 eseri **Şekil 2.1.** verilmiştir.

Bu eser, romantik enstrümantal müziğin en güzel örneklerindendir. Eser, temanın sunumuna zemin hazırlayan polifonik tarzdaki küçük bir introduction (giriş müziği) ile başlar. Daha sonra yedi varyasyon sunulur; flüt ile piyano sırayla öncü roller alırken, lirik bir düet ile birleşmekte ya da virtüözitelerini göstermektedirler. Yedinci varyasyonda iki enstrüman da kahraman majör marşında ortaya çıkar. Bu eserdeki flüt partisi icra tekniğinin zorluğu ile ayırt edilmektedir (Mecid, 2005, s. 28).

Romantik-Klasikçi olarak nitelenen Schubert’in oda müziği türünde çağdaşlarına öncü olduğu düşünülmektedir (İlyasoğlu, 2009, 90). Dönem müziğinde flüt düetleri, trioları, flüt ve yaylı çalgılar için bestelediği quartetleriyle öne çıkan isimlerden biri de Saverio Mercadante olmuştur (Toff, 2012, s. 240- 241). İtalyan bestecinin flüt için yazdığı hem solo hem de oda müziği eserlerinin teması oldukça zengindir. Mercadante’ın flüt müziğinde; bestecinin hem klasik geleneğe bağlılığını hem de İtalyan romantizminin izlerini taşıdığını görmek mümkündür. Mercadante flüt eserlerinde sıklıkla melodik değişkenlikleri, zorlu çıkıcı ve inici dizileri, ton değişimlerini ve büyük aralıkları kullanır. Bestecinin flüt müziğinde icracının enstrümanda üstün bir hakimiyete sahip olması gerekmektedir. Müziği yalnızca teknik kapasitenin genişliğini değil, müzikal anlayışın da gelişmiş bir dille aktarılmasını amaçlamaktadır. Mercadante’ın flüt için bestelediği hem solo hem de oda müziği eserleri müzikal algısı yüksek flütçüleri ve dinleyicileri kendine çekmek için tasarlanmıştır (University Microfilms vd., 1969, s. 2728).

Şekil 0.28. S. Mercadante, Tre duetti concertanti per due flauti 1. Flüt Partisi, 3. Bölüm Allegro, 156-201. ölçüleri arası

Bestecinin *Tre duetti concertanti per due flauti* adlı iki flüt için yazdığı duo eserinin bir ve ikinci flüt partilerinin bir kısmı Şekil 3.28. ve Şekil 3.29.'da görülebilmektedir.

Şekil 0.29. S. Mercadante, Tre duetti concertanti per due flauti 2. Flüt Partisi, 3. Bölüm Allegro, 155- 203. ölçüleri arası

Mercadante'nın eseri iki flüt için de ustalık gerektiren pasajlara sahip ezgisiyle dikkat çekmektedir. Flütlerin ikisi de eserde eşit şekilde öne çıkmaktadır. Dinamiklerin kullanımı büyük önem taşımaktadır. Besteci müziğinde iki flüt içinde yaklaşık olarak eşit şekilde; crescendo, decrescendo, marcato kullanmıştır. Mercadante'nın eser müziğini bir veya ikinci flütü öne çıkartmadan- sadece müziği besleyip zenginleştirecek şekilde kurgulandığı düşünülmektedir.

Romantik Dönem bestecileri içinde “flütün Beethoven’ı” olarak adlandırılan Friedrich Kuhlau da dönem ve flüt sanatı için büyük önem taşıyan isimlerden biridir. Besteci, yazdığı eserlerin büyük bir kısmında flüte yer vermiştir. Kuhlau’nun kontrapuantal tekniğini J. S. Bach’tan etkilenecek şekilde geliştirdiği düşünülmektedir. Flütün oda müziği repertuvarında büyük önem taşıyan eserlerinin içinde bestecinin flüt için yazdığı trioların yer aldığı düşünülmektedir. Bu triolarda genellikle birinci flütün; ikinci ve üçüncü flüte göre müzikte daha baskın bir role sahip olduğu görülmektedir. Kuhlau, triolarını dönemin Louis Drouet, Casper Kummer ve Benoit Tranquille Berbiguier gibi ünlü flütçülerine adamıştır. Kuhlau, triolarında görkemli bir ifade yaratmak için ritimleri ve dinamik şekilde ilerleyen kontrast yapısını etkili bir biçimde kullanmıştır. Bestecinin triolarına genel olarak dramatik yapıda başlayan ve gelişen bir yapının hâkim olduğu söylenebilmektedir (Toff, 2012, s. 241). Besteci piyanistliği ile daha çok tanınmasına karşın, eserlerinin büyük bir çoğunluğunu flüt için bestelediği eserler oluşturmakta ve bu eserler flütün oda müziği repertuvarında büyük önem taşımaktadır. Lorenzo’ya (1992, s. 354) göre seçkin müzikologlar, Kuhlau’yu yalnızca piyano sonatları ve operaları ile tanımlayarak hataya düşmektedir. Besteci 46 yıllık ömründe flüt müziğine kazandırdıklarıyla “flütün Beethoven’ı” olarak adlandırılmıştır. Besteci flüt müziğini ve oda müziği repertuvarını geliştirmeye yönelik büyük bir görev üstlenmiştir.

Kuhlau’nun Flüt Eserleri				
Flüt ve piyano için Quartet	Solo Flüt için	Flüt Duo	Flüt Trio	Flüt
↓	↓	↓	↓	↓
26	26	25	7	1

Şekil 0.30. Kuhlau’nun flüt yapıtlarının sınıflandırılması ve adet miktarı

Şekil 0.31. F. Kuhlau, 3 flüt için Trio, Op.86, No. 1, Allegro, 11- 20. ölçüleri arası

Eserin 11. ölçüsünde 1. flüt beşli inişler gerçekleştirirken, 2. flüt kromatik olarak aşağıya inmektedir. 3. flüt bu esnada K3'lü aralıklar ile inerek bir ölçülük tiers yapısındaki ezgiyi çalmaktadır. 13. ölçüye geçtiğimizde 2. flüt temayı çalmaya başlar. 17. ölçüden 20. ölçüye kadar 1. flüt beşli minör akor ve çevrimlerinin seslerini çalmaya devam ederek melodik altyapıyı desteklemektedir. Eserdeki armonik yapı 3 flüt içinde uyum içinde başlayarak uyum içinde sona ermektedir.

3 flüt de unison sesler çalarak eksik ölçü ile esere başlamaktadır. 3. ölçüde unison sesleri pesten tize majör akorunun birinci çevrimi takip etmektedir. Eserde 3 flüt aynı nüansta başlamaktadır. Tonun dominant sesinin geldiği 8. ölçünün ikinci vuruşunda birinci flüt melodik motifi çalmaya başlar, melodik motif crescendo ve decrescendo desteği ile çekici kılınmaktadır. Kuhlau eserlerinde flütçü, hangi partiyi yorumlamakta

görevli olursa olsun; duyum, müzikalite ve renk açısından kendini oda müziği standartlarında üst bir noktada geliştirecektir. Flütçü, trioda diğer flüt partilerini dinleyerek, diğer flütler ile yarışa girmeden gerekli yerlerde üç flütün tek bir flüt gibi tınlamasına yardımcı olmalıdır. Bu açıdan üç flütçünün de entonasyonu koruması ve birbirini çok iyi dinlemesi gerekmektedir.

Adagio

Flute1

Flute2

Flute3

8

Şekil 0.32. F. Kuhlau, 3 flüt için Trio Op.13, No. 1, Adagio, 1-11. ölçüleri arası

Şekil 0.33. F. Kuhlau, 3 flüt için Trio Op.13, No. 1, Adagio, 16-18. ölçüleri arası

Kuhlau'nun oda müziği türünde yazdığı flüt eserleri oldukça geleneksel tarzda yazılmış eserlerdir (Toff, 2012, s. 241). Yukarıdaki görselde de sırasıyla 12. ölçünün 3. flüt partisinde başlayan ve 14. ölçünün üçüncü vuruşunda eş zamanlı olarak 2. ve 1. flütte gelen onaltılık pasajlar görülebilmektedir. Kuhlau eserlerinin romantik öğelerden daha çok klasik stil içerdiği ve bestecinin eserlerini klasik geleneğe uygun şekilde bestelediği düşünülmektedir.

Romantik dönemin sonuna yaklaştığımız zaman yüzyılın en iyi flütçüsü olarak kabul edilen Paul Taffanel karşımıza çıkmaktadır. Taffanel; flütteki karakteri, tonu, vibratosu ve virtüözitesi ile dönem bestecilerine flüt repertuarını genişletmesi için ilham kaynağı olmuştur. Flüt repertuarında Taffanel'in üflemeliler için yazdığı quinteti,

virtüözün en iyi eserlerinden biri olarak kabul edilmektedir (Toff, 2012, s. 246- 247). Aşağıdaki görselde bestecinin; flüt, obua, klarnet, fagot ve korno için bestelediği üflemeli quintetinin ilk bölümünün bir kısmına yer verilmiştir. Taffanel'in üflemeli quinteti; Taffanel stilinin tipik örneği olarak nitelenmiştir. Eserin müziği ise hafif, güzel ve orantılı olarak tanımlanmıştır (Gramophone, 1990, s. 1858).

The image displays a musical score for P. Taffanel's Quintet Op. 3, First Movement, measures 14-32. The score is written for five woodwinds: Flute (Ten.), Oboe (Ten.), Clarinet (Ten.), Bassoon (Ten.), and Horn (Ten.). The key signature is one flat (B-flat major/D minor) and the time signature is 3/4. The score is divided into three systems. The first system (measures 14-18) shows the Flute, Oboe, Clarinet, Bassoon, and Horn parts. The second system (measures 19-23) continues the woodwind parts. The third system (measures 24-28) shows the woodwind parts and the beginning of the string parts (Violin I, Violin II, Viola, Cello, Double Bass). The score includes various musical notations such as notes, rests, dynamics (p, f, cresc.), and articulation marks.

Şekil 0.34. P. Taffanel, üflemeliler için Quintet Op. 3, Birinci Bölüm Allegro Con Moto, 14-32. ölçüleri arası

Romantik dönem bestecileri flüt eserlerine mitolojik olay ve kahramanlardan esinlenerek aynı zamanda betimleyici başlıklar koymuşlardır. Melodi, klasik dönemden farklı olarak daha düzensiz hale gelmiştir ve bitmeyecekmiş etkisi yaratmaktadır. Flütün teknik ve müzikal kapasitesinin artmış olmasından ötürü eserler zorlaşmış ve nüans terimleri daha karmaşık bir hal alıp kalabalıklaşmıştır. Armonik açıdan yaşanan değişim flüt eserlerine de yansımıştır (Şenol ve Demirbatır, 2011, s. 604).

3.4. 20. Yüzyılda Oda Müziği Ekseninde Flüt

20. yüzyıl, müzikte değişimin ve gelişimin başladığı bir çağ olmuştur. Bu değişim ve gelişim yalnızca müziği değil, sanatın diğer alanlarını da etkisi altına almıştır. Müzikte, 20. yüzyıl atonal müziğin, farklı tekniklerin ve tınların besteciler tarafından kullanılmaya başlandığı bir dönemdir (Dedeoğlu, 2019, s. 3). 20. yüzyıl müziğini ifade etmek için çeşitli terimler kullanılmaktadır. Bu terimler; çağdaş müzik, modern müzik ve yeni müzik olarak belirtilmiştir (Dürük, 2009, s. 208). Besteciler dönem müziğinde dinleyiciye güzel olanı sunmakla değil gerçeği aktarmak ve hissettirmekle ilgilenmiştir (Tan, 2009, s.1).

Çağdaş dönem müziğinde sınırlar kesin hatlarla belirlenmemiştir. Besteciler yeni şeyler deneyerek alternatifler aramışlardır. Bu dönem müziği, romantik müziğe isyan gibidir. Debussy, Ravel gibi besteciler yenilikler aramışlardır. 20. Yüzyılda besteciler ait oldukları akıma göre değil tamamen aksine özgürlükçü, kendi kültürlerinin etkisiyle eserler vermişlerdir. Ayrıca önceki dönem bestelerini incelemişler, barok, klasik ve romantik müziğin özelliklerini eserlerinde hissettirmişlerdir (Önver, 2019, s. 86).

Yirminci yüzyıla gelene kadar flütün gelişimi, flüt repertuarını doğrudan etkileyen önemli faktörlerden biri olarak kabul edilmektedir. Boehm flütünün kanıtlanmış başarısı ile 20. yüzyıl flütleri mekanik anlamda hedeflenen dengeli yapıya ulaşmıştır. Flütün mekanik evrimi ile flüt; bestecilerin en çok tercih ettiği enstrümanlardan biri haline gelmiştir. Enstrümanın hedeflenen mekanik yapıya ulaşması ile repertuar gelişimi birbirini doğrudan etkileyen iki ana öge olarak görülmektedir. Günümüz modern flütü 1847 yılında Boehm'in oluşturduğu hali ile kullanılmaktadır (Toff, 2012, s. 248).

Boehm, 1832 yılında yarattığı sekiz delikli flüte 1847 yılında yüzük ve anahtarlar ekleyerek toplam delik sayısını on beşe, yüzük, kapalı anahtar ve manivela kapakçıkların sayısını yirmi üçe çıkararak flütü bugünkü modern biçimine kavuşturmuştur (Özer, 2010, s. 21).

1847 yılında geliştirilen teknik ve tınısal özellikler 20. yüzyıl flüt müziğinin oluşmasını sağlamıştır. Flütteki bu kazanım sayesinde 20. Yüzyıl genişletilmiş flüt teknikleri çalınabilir hale gelmiştir (Levine, 2002, s. 7). “Modern flütün icadından sonra

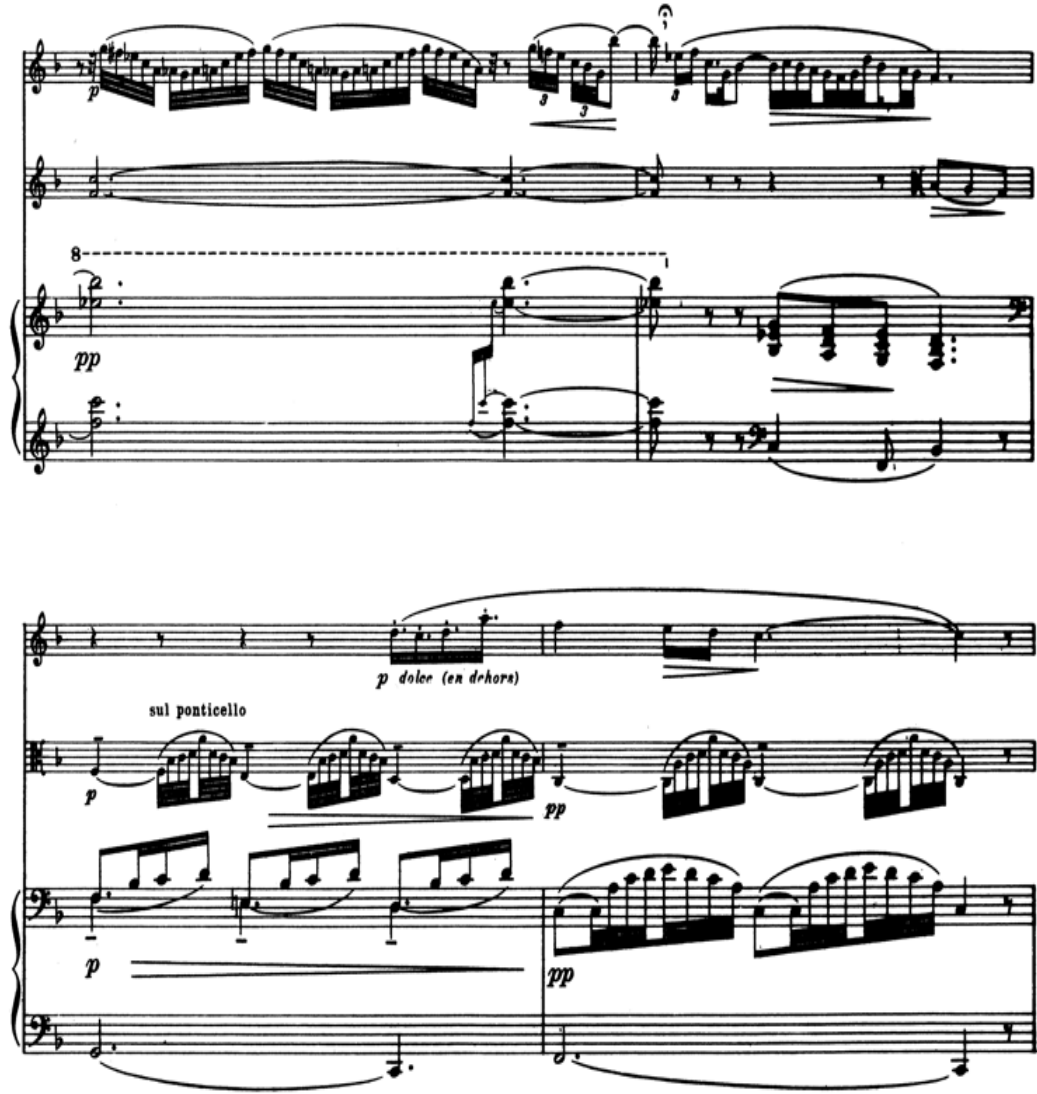
flütte farklı ton ve renk arayışları devam ederek, flüte farklı teknikleri adapte etme süreci başlamıştır (Le Roy 1966'dan aktaran Dedeoğlu, 2019, s. 1)".

Dönemin müziğinde flüt oldukça fazla kullanılmıştır. Bunun başlıca nedeni, bu döneme kadar teknik açıdan daha kısıtlı olan flütün, 20. yüzyıl öncesinde yapılan yenilikler sayesinde kapasitesi genişlemiştir (Karşal ve Yılmaz, 2019a, s. 75). "Flüt bütün esnekliği, tını zenginliği, parmak tekniğinin çeşitliliği ile yeni tekniklerin doğuşuna öncü olmuştur (Özer, 2010, s. 55)".

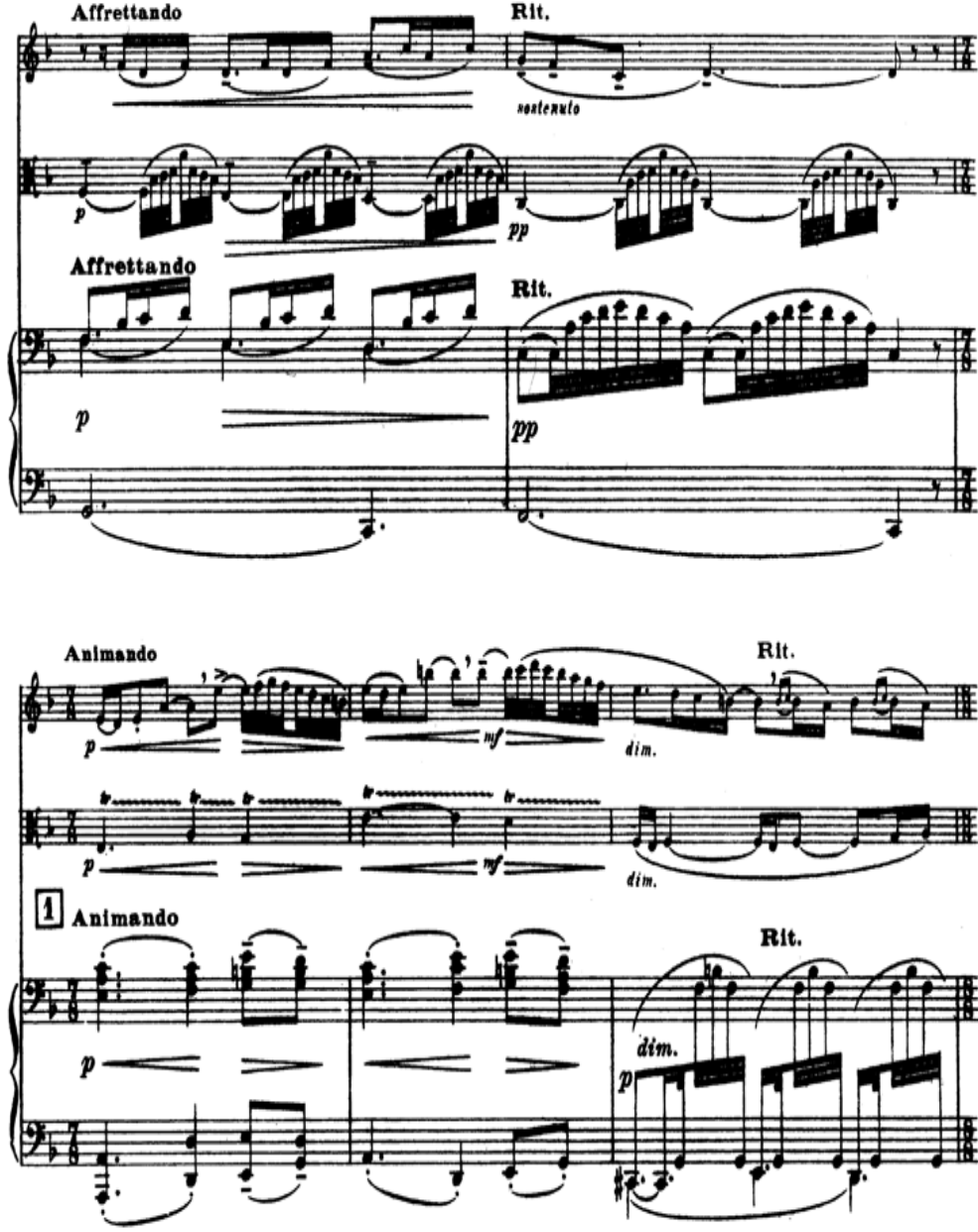
20. yüzyıl müziğinde flüt çok önemli bir rol oynamıştır ve bu dönemde besteciler flüt müziğine pek çok eser kazandırmışlardır. 20. yüzyılın hemen öncesinde yapılan yenilikler sayesinde bestecilerin en çok kullandığı ve yararlandığı çalgılardan biri haline gelmiştir (Önertürk, 2015, s. 2).

"Çağ boyunca, geniş bir kullanım alanına sahip flüt, tüm oda müziği gruplarına uyum sağlamıştır (Orujov, 2019, s. 477)". Çağ müziğini yakından incelediğimizde karşımıza çıkan büyük temsilcilerden birinin Debussy olduğu görülmektedir (Önver, 2019, s. 86). "Debussy, 20. yüzyılda müziğin akışını değiştiren en önemli bestecilerden biridir (İlyasoğlu, 2009, s. 215)". "Katkılarını özetlemek gerekirse: Müziğin, tansiyon ve çözülme kalıplarına maruz kalmadan, efektler kullanabilme yetisini ve hakkını göstermiş ve müziğin, romantik bir anlayışta devamlı kişisel ruh hallerini yansıtmaya gerektiği düşüncesinden sapmıştır (Şekercioğlu, 2008, s. 4)".

Besteci flüt, viyola ve arp için bir oda müziği eseri bestelemiştir. Bestecinin bu eseri 20. yüzyıl oda müziği repertuarı içinde önemli bir yere sahiptir, eser yorumlama ve dinleme yönünden oldukça zengin bir içeriğe sahiptir (http-19). Debussy'nin flüt, viyola ve arp sonatının 12- 15. ve 16-20. ölçüleri arası aşağıdaki görsellerde verilmiştir.

Şekil 0.35. Claude Debussy, flüt, viyola ve arp için sonat, I. Bölüm Pastorale, 12-15. ölçüleri arası

Şekil 0.36. Claude Debussy, flüt, viyola ve arp için sonat, 1. Bölüm Pastorale, 16-20. ölçüleri arası

Her ne kadar yaratış hayatı on dokuzuncu ve yirminci yüzyıllar arasında bölünmüşse de Claude Debussy (1862-1918) her yanıyla ve kesin olarak bir yirminci yüzyıl bestecisidir. Debussy, çağımızın müziğinin temel atıcısıdır. 1918'den bu yana ileri atılışların, yeni akımların çoğunun kaynağının Debussy'de olduğunu söyleyebiliriz (Mimaroglu, 1995, s. 120).

“Debussy ile birlikte müzik tarihinin ikiz bestecilerinden biri olarak anılan Ravel, Fransız geleneksel müziğine bağlıdır (İlyasoğlu, 2009, s. 218)”. “Müzik dili ve izlenimci

[illegible]

59

The image displays a musical score for Maurice Ravel's "Introduction and Allegro" for Flute, Clarinet, Harp, Violoncello, Alto, and Violin. The score is divided into two systems. The top system covers measures 8-13, featuring a flute melody with a clarinet accompaniment. The harp plays a descending scale. The bottom system covers measures 14-19, where the flute and clarinet play a more complex, rhythmic pattern. The harp plays a descending scale. The Violoncello has a solo section. The tempo is marked "Moins lent" with a quarter note equal to 50. The dynamics range from *pp* (pianissimo) to *mf* (mezzo-forte) and *p* (piano).

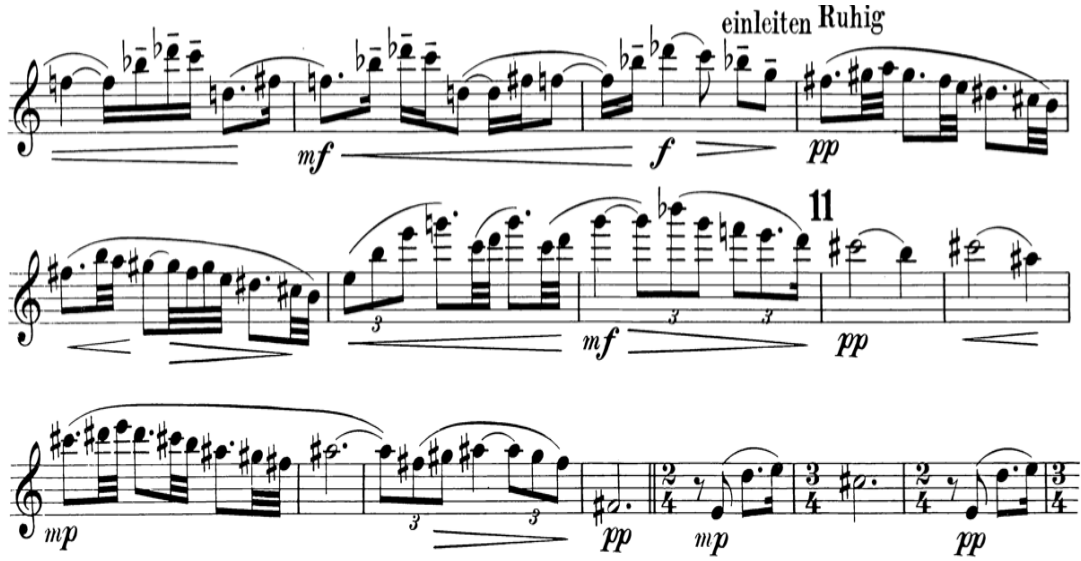
Şekil 0.38. Maurice Ravel, flüt, klarnet, arp ve yaylılar için introduction ve allegro, 8-13. ölçüleri arası

Ravel'in flüt, klarnet, arp ve yaylılar için introduction ve allegro eserinin 13. Ölçüsünde, farklı temel sesler ele alınarak üretilen armoniklerin kullanımına rastlanmıştır.

“İlk etapta önceki dönemlerden kulakların aşına olmadığı bu uyumsuz sesler çağdaş dönem müziği için dezavantaj gibi algılanmıştır. Ancak daha sonraları bu dönem müziğini diğer dönemlerden ayırt edici özellikleri arasında önemli bir yer almıştır (Özer, 2019, s. 87)”.

Çağdaş dönemde flüt müziğine katkı sağlayan önemli bestecilerden biri de Paul Hindemith olarak kabul edilmektedir (Yılmaz, 2019, s. 1). Besteci; amatörler tarafından yorumlanabilecek eserler oluşturmayı amaç edinmiş ve böylece modern müziğin dinleyici kitlesini genişletmiştir (Karşal ve Yılmaz, 2019b, s. 3571).

Bestecinin oda müziği eserleri incelendiğinde flüt ve piyano sonatı, çağdaş repertuarda en çok sevilen ve yorumlanan eserlerden biri olması özelliğiyle öne çıkmaktadır. Oda müziği türünden bağımsız olarak değerlendirildiğinde teknik pasajların zarif akıcılıkla bulunduğu müziği ile eser bestecinin en sevilen eserlerinden biri olmayı başarmıştır. Eserin, İkinci Dünya Savaşından önce Berlin’de bestelendiği bilinmektedir. Hindemith’in flüt için yazdığı birçok eserin yanında bu sonat en çok seslendirilen sonat olma özelliği taşımaktadır. Bestecinin flütü ön planda kullandığı diğer oda müziği eserleri arasında beş tahta nefesli için *Kleine Kammermusik*, iki flüt için; *Kanonische Sonatine*, flüt ve yaylılar için; *Abendkonzert #2*, flüt, obua ve yaylılar için; *Spielmusik*, flüt ve piyano için ise *Echo* isimli eseri bulunmaktadır (Karşal ve Yılmaz, 2019a, s. 78-81). Aşağıdaki görselde bestecinin 1936 yılında bestelediği ünlü flüt ve piyano sonatının ikinci bölümünün bir kısmı ile, 1923 yılında iki flüt için bestelediği *Kanonische Sonatine* adlı eserin dilimizde canlı ve neşeli anlamına gelen ilk bölümü *Munter*’in bir kısmı verilmiştir (<http-21>).

Şekil 0.39. Paul Hindemith, flüt ve piyano için Sonat, Flüt Partisi, II. Bölüm Sehr Langsam, 21- 36, ölçüleri arası

Hindemith, 1939 yılında yayıncısına şu açıklamayı yapmıştır:

Nefesli çalgılar için sonat yazmama şaşırabilirsin. Bu tür eserlerden oluşan bütün bir dizi üretmeye her zaman niyetim vardı. Birincisi, bu çalgılar için klasik repertuvardaki birkaç eser dışında önemli hiçbir şey yok. İkincisi, nefesli çalgılarla bu kadar yakından ilgilendiğim için, bu eserleri yazmaktan büyük keyif aldım (Schader, 2015'ten aktaran Karşal ve Yılmaz, 2019a, s. 75).

Şekil 0.40. Paul Hindemith, iki flüt için Kanonische Sonatine, I. Bölüm Munter, 18- 23. ölçüleri arası

Çağdaş dönemin en sevilen bestecilerinden bir diğeri de Francis Poulenc'dir. Poulenc'in müziğine çeşitlilik hakimdir. Bestecinin müziği; geçmiş ve geçmiş hisleri hatırlattığı yönüyle ifade edilmiştir. Bu yaklaşım ile Poulenc, çağdaşları arasında öne çıkmaktadır (Tan, 2009, s. 1-2). Poulenc'in içinde flüt sesi duyduğumuz ilk oda müziği eseri; flüt, klarnet, bariton, yaylı quartet ve piyano için yazılmış Rhapsodie Nègre adlı eseridir. Poulenc bu eser ile dönemin Afrika sanatlarına karşı olan ilgisini tiye almaktadır (Mutlu, 2019, s. 25). Poulenc'in, Rhapsodie Nègre adlı eserinin flüt partisi **Şekil 3.41.**'de görülebilmektedir.

Genel olarak 20.yüzyıl müziği dediğimiz çağdaş dönem müziği tek bir geleneğe bağlı değildir. Birçok akımdan oluşması sebebiyle çok yönlü hatta zıtlıklarla beraber kendini geliştirmiş bir müziktir. Farklı kültürlerin, farklı müzik türlerinin ve içeriklerinin yer aldığı 20.yüzyıl müziği, o dönemde siyasi, ekonomik, sanatsal olarak toplumlar ne yaşıyorsa onların izlerini mutlaka taşımıştır (Önver, 2019, s. 86- 89).

Şekil 0.41. Francis Poulenc, Rhapsodie Nègre, Flüt Partisi, I. Bölüm Prelude, 1-14. ölçüleri arası

3.4.1. 20. yüzyıl genişletilmiş flüt teknikleri ve elektro akustik müzik

Flüte gelen yeniliklerin ortaya çıkışı ile yalnızca repertuar genişlememiş aynı zamanda; nefes, hız ve dinamikler de gelişim göstermeye başlamıştır. Bu gelişmeler ile yeni keşiflerin önü açılmış, flüt: 20. yüzyıl genişletilmiş flüt teknikleri adı verdiğimiz; kurbağa dil, fısıltı sesi, mikro ton gibi teknikleri olan, modern bir dönem enstrümanı haline gelmiştir. Bestecilerin canlı performans ile eş zamanlı olarak sürdürdüğü; yapımı

için teknolojiye ihtiyaç duyulan ses anlamına gelen elektro akustik müzik ile flüt dijitalleştiği bir çağa geçiş yapmıştır. Gelişen kayıt teknolojisi; elektronik sesler ve flütün yeni tekniklerini bir araya getirerek elektro akustik müziğin doğuşuna ve gelişmesine öncülük etmiştir. Kurbağa dil, fısıltı sesleri, mikro tonlar gibi yeni teknikler ise flütte 20. Yüzyıl Genişletilmiş Flüt Teknikleri adını almıştır (Seçkin, 2011, s. 9-11).

Flütün genişletilmiş tekniklerinin ve elektro akustik müziğin doğuşu, temelde basit ama fütüristik bir fikrin keşfi ile olmuştur. Çevremizde rahatlıkla duyabileceğimiz çeşitli seslerin, flüt ile oryantasyonunu sağlamayı ve çağın müzik dinleyicileri ile paylaşmayı öngören bu fikrin başlangıcında; endüstriyel makineler, evlerde bulunan araç-gereçler, çığlık ve/veya evcil bir hayvanın sesinden yararlanılmıştır (Arkoudis, 2019, s. 74). “Flüte eşlik etmesi amacıyla tasarlanan akustik bir enstrümanın yanı sıra dijital ses efektlerinin de kullanılmasıyla son derece alışılmışın dışında kompozisyonlar yaratılmaktadır (Bulut, 2017, s. 147)”.

Elektronik müzikteki flüt parçalarıyla akustik müzikteki flüt parçaları arasındaki ayrım ayırt edilebilir, kesin olan tek şey birinde elektronik bulunması diğerinde ise bulunmamasıdır. Öğrenme ve icra etme adına henüz geleneksel bir öğretim metodu yoktur, bu akademik bir yazılımı olmayan tecrübe edildikçe öğrenilen bir müzik türüdür. Parçalarda istenilen performansta standart hoparlör sisteminin sağladıkları dışında daha fazla elektronik bir etkileşim gerekli değildir. Bazı parçalar flütçüden daha da abartılı yüksek seste bir performans beklenir (Seçkin, 2013, s. 13).

Flütistlerin bazı zamanlar nefessiz daha uzun, daha hızlı çalmaları, daha bilinmedik sesler çıkarmaları, daha geniş ve çabuk dinamik değişiklikler yapmaları ve bu değişiklikleri destekleyen notaları okumaları beklenmektedir. Bütün bu değişimle beraber daha önce kullanılan ölçü, akort gibi geleneksel sesler önemini kaybeder ve bilgisayar bazlı sesler ön plana çıkar (Özer, 2010, s. 76).

Besteciler, genişletilmiş flüt tekniklerini yazınsal olarak ifade etmek için çeşitli notasyon örneklerine başvurmuşlardır. Bu örneklerde genişletilmiş tekniklere dair açıklamalar ilgili eserin başında yer almaktadır (Bulut, 2017, s. 140). Bu yeni tekniklerin isimleri ve nota üzerindeki çeşitli gösterim biçimlerine aşağıda yer verilmiştir. Aşağıdaki görselde genişletilmiş tekniklerden fısıltı sesi tekniğinin kullanıldığı Heitor Villa LOBOS’un *Assobio à Jato* adlı eseri verilmiştir. Besteci eseri flüt ve viyolonsel için bestelemiştir. Eser hem teknik açıdan hem de yorumsal açıdan iki enstrüman için de oldukça zorlayıcıdır. *Assobio à Jato* adını taşıyan eser, İspanyolca jet ıslığı anlamı taşımaktadır. Eser jet ıslığı tekniğinin kullanıldığı en ünlü eserlerden biri olarak kabul edilmektedir (http-22). **Şekil 3.42.**’de tekniğin kullanıldığı ölçüler verilmiştir.

Şekil 0.42. Heitor Villa LOBOS, Assobio à Jato, III. Bölüm Vivo, 221-231.Ölçüleri Arası.

4. GÜNÜMÜZDE FLÜT VE ODA MÜZİĞİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

Günümüzde flüt; iç aksamı, tel ve küçük çivileriyle tamamen profesyonelleşmiş ve sağlam bir metal enstrümana dönüşmüştür. Modern flütler ile her eser sorunsuz şekilde yorumlanabilir hale gelmiştir. Oda müziği türünde, en kayda değer gelişmeleri gösteren enstrümanlarından biri flüt olmuştur. Flütün gelecekte nasıl geliştirileceğini ve hangi değişimleri yaşayacağı bilinmiyor olsa da flütün müzikte ve toplumdaki hayati rolü değişmediği sürece daha iyi bir ton ve entonasyon arayışı içinde olacağı tahmin edilmektedir. Bu süreçte flüt üreticileri tarafından flüt çeşitli değişimler yaşayarak gelişmeye devam edecektir (Fader, 2008, s. 20). Özer'e (2010, s. 78) göre flütün gelişim süreci hız kesmeden devam edecek ve sürecektir. Çünkü insanoğlu varoluşundan beri flütü kendini ifade etmek için kullanmıştır.

Ortak dil olan müzik; öğretici ve geliştirici yönleri ile öne çıkmalıdır. Flüt erişilebilirliği ve popülaritesi ile müziği de doğrudan etkilemiştir. Kariyer planlamasını performansa dayalı oluşturmak isteyen veya eğitcilik yapmak isteyen flütçüler günümüz müziğini takip ederek güncel kalmalı ve yeni eserleri repertuarlarına eklemelidirler. Günümüzde flüt müziğinin bu açıdan derin bir algı ve kabiliyet gerektirdiği düşünülmektedir. Günümüzde bu eserler yalnızca konser salonlarında dinleyicilere ulaşmak için yazılmamıştır. Eserler performansı ilerletici ve geliştirici çeşitli etkilere sahiptir. Günlük egzersiz olarak çalışılabilecek bu teknikler ile anatomik yapımızı daha iyi tanıyabilir, yeni bir algıya, perspektife sahip olabilir ve flütü bir eğitim aracı haline getirebiliriz (Arkoudis, 2019, s. 74).

Gelinen son noktada, elektro-akustik mükustik mun noktada, elektro-akustiacı haline getirebilirizirdiği düşünülmektedir. Günümüzde bu eserler yalnızca konser salonlarında dinleyicilere ulaşmak için yazılmamıştır.

20. yüzyılın başından günümüze, müzikte her türlü alan bilinçli olarak zorlanmıştır. Teknikte, anlatım dilinde, biçimde, stilde, özde, içerikte geleneksel kurallar zorlanmış, çökmeye başlamıştır. Esin kaynağı bulmak için her şeye başvurulmuş, bunları sunabilmek için her türlü araçtan yararlanılmaya çalışılmıştır. Bu dönem müziği için, müzik içi, müzik dışı sesler, doğada var olan saf sesler, doğada var olmayan sentetik sesler, hatta sessizlik bile bir araç olmuştur (Şekercioğlu, 2008, s. 3).

Çağımızda flüt için bestelenmiş eserlerin kategori bazında sınıflaması yapıldığında; içerik bazında en kalabalık olan kategorinin solo kategorisi olduğu görülmektedir. 21. yüzyıl müziği; müzisyenleri farklı bir perspektiften bakmaya yöneltmiştir. Müzisyenlerden beklenti ve bekleyişler artmıştır. Bunun sonucunda; müzikte yeni

ifadeler doğmuş, ses ve tekniklerin reform hareketi başlamıştır. Bu bağlamda görülen tarz yenilikçi olarak adlandırılmıştır (Seçkin, 2011, s. 9).

Flüt, klasik müzikte hem solo hem de oda müziği gruplarının önemli bir parçasıdır. Flütün tarihsel gelişiminde, modern müziğe varana dek süren gelişimler; flüt sanatını zenginleştirmiş ve flütü daha popüler bir hale getirmiştir (Reisenweaver, 2011, s. 19).

21. yüzyılda oda müziğinin; çağımız bestecilerin çeşitliliklerini sergiledikleri ve geliştirdikleri bir tür olduğu kanaatine varılmıştır. Bu doğrudan 21. yüzyıl müziğinin çeşitliliği ile de ilgilidir. **Şekil 4.1.**'de flütün elektro akustik müzik türünde yer alan oda müziği eser örneği görülebilmektedir. Eser önceden kaydedilmiş 2 ayrı flüt partisiyle birlikte 1. flüt partisinin canlı performansının eşzamanlı biçimde yorumlandığı çağdaş bir trio eseridir. David Toub tarafından 2014 yılında bestelenen eser, dilimizde flüt döngüsü anlamına gelen *Flute Loops* adını taşımaktadır.

Şekil 0.1. David Toub, Flute Loops, 3 flüt için trio, 4-7. ölçüleri arası

Besteci her ölçüdeki tekrar sayısının minimum 4 olmasını istemiş ve tekrar sayısını artmasını yorumcunun tercihinine bırakmıştır. Eserin ana temasını oluşturan sesler 4. ve 7.

ölçüler arasında gördüğümüz seslerdir. Besteci eserin genelinde aynı seslerden oluşan ölçüleri sıklıkla tekrar ederek temayı belirlemiştir.

Flütün 21. yüzyıldaki oda müziği eserlerinde kayıt teknolojisinin kullanıldığı eserlerin yanı sıra akustik birliktelik için yazılan eserleri de görmek mümkündür. Bu eserlerden biri de Ian Clarke'ın 2005 yılında yayımladığı *Within* adı taşıyan eseridir. Eser, yedi flüt için yazılan ve yaklaşık yedi dakika boyunca süren, genişletilmiş flüt tekniklerinin kullanıldığı benzersiz bir eser olarak nitelenmektedir. Eser melodik hattın sürekli olarak devam ettiği ve gelişim gösterdiği bir yapıda ilerlemektedir. Günümüzde flüt toplulukları oldukça popülerdir. Clarke'ın bu eserindeki flüt topluluğunu; 1 piccolo flüt, 4 flüt, 1 alto flüt ve 1 bas flüt oluşturmaktadır (Monier, 2010, s. 47-48). Clarke, flüt için devrim niteliği taşıyan modern projeleri ile öne çıkmaktadır. Bestecinin eserleri, profesyonel flütçüler için çalması oldukça keyifli ve bir o kadar da zorlayıcıdır. Eserlerin flütçüler ve modern müzik ile ilgili olan müzisyenler için birçok açıdan öğretici içeriklere sahip olduğu düşünülmektedir.

Şekil 0.2. Ian Clarke, *Within*, 1 piccolo flüt, 4 flüt, 1 alto flüt ve 1 bas flüt için Septet, 56-57. ölçüleri arası

Eserin 57. ölçüsünde 1. flüt çalmaya devam ederken bir yandan ‘‘Shoo Sha Shi Sha’’ seslerini çıkartmalıdır. Eserin bu ölçülerinde yer alan onaltılık notaların görevi ise müzikteki tansiyonu arttırmaktır (Monier, 2010, s. 56).

Günümüzde flütün oda müziğinde; hem 20. yüzyıl genişletilmiş tekniklerinin kullanımına hem de geleneksel tekniklerin kullanımına rastlanmaktadır. Bestecilerin çeşitlilik arayışının müziklerine doğrudan yansıdığını görülebilmektedir. Günümüzde flüt müziği oldukça yenilikçidir bu açıdan diğer enstrümanlara örnek teşkil ettiği düşünülmektedir. Geçmiş dönemlerde çok sık rastlamadığımız kalabalık oda müziği aileleri günümüzde sık eser verilen türlerden biri olmuştur. **Şekil 4.3.** ve **Şekil 4.4**’te sextet türünde yazılan oda müziği eseri örneği yer almaktadır. Eser; flüt, alto saksafon, korno, do trompet, alto trombon ve kontrbas için bestelenmiştir. Eserin belirli kısımlarında genişletilmiş flüt tekniklerinin kullanımına rastlanmıştır.

The image shows a musical score for a sextet, measures 5-7. The instruments are Flute, Alto Sax, Horn, Trumpet in C, Trombone, and Contrabass. The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 3/4. The Flute part starts with a forte (ff) dynamic and features a 3:2 triplet. The Alto Sax part starts with a mezzo-forte (mf) dynamic and features a 3:2 triplet. The Horn part starts with a mezzo-forte (mf) dynamic and features a 3:2 triplet. The Trumpet in C part starts with a mezzo-forte (mf) dynamic and features a 3:2 triplet. The Trombone part starts with a mezzo-forte (mf) dynamic and features a 3:2 triplet. The Contrabass part starts with a mezzo-forte (mf) dynamic and features a 3:2 triplet. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

Şekil 0.3. David Toub, Four Landscapes Opus 11., Flüt, Alto Sax., Korno, Do Trompet, Alto Trombon ve Kontrbass için Sextet, 5-7. ölçüleri arası

Şekil 0.4. David Toub, Four Landscapes For Six Instruments Opus 11, 8-12. ölçüleri arası

Günümüzde farklı coğrafyalarda doğup büyüyen çeşitli bestecilerin kendilerini ifade ettikleri özgün müziklerinde; flütü, dijital flüt sesini ve flüt ailesini kullandıkları görülmüştür. Bunun yanı sıra günümüz flüt müziğinde alıştığımız, geleneksel kombinasyonlara da sıkça rastlanmaktadır. Bu kombinasyonlardan biri olan flüt ve gitar ikilisi Orta Çağdan günümüze gelene dek popülerliğini yitirmemiştir. Aşağıdaki görselde flüt ve gitar için bestelenen, genişletilmiş flüt teknikleri dışında aynı zamanda vibrato notasyonlarının da yer aldığı çağdaş bir düo eser yer almaktadır. Eser, 2014 yılında Uzak Doğulu besteci Yihan Chen tarafından bestelenmiştir. Geleneksel kombinasyonu modern tınılar ile buluşturan deneysel bir oda müziği çalışması olduğu düşünülen eserin belirli bir kısmı Şekil 4.5.'te görülebilmektedir. Görselde bestecinin *Misty Songs* adını verdiği çalışmasının *Waiting For The Wind* adlı birinci bölümünün seçili kısmı ile yapıma sıklığı belirtilen vibrato gösterimleri yer almaktadır. Eser genişletilmiş flüt teknikleri dışında vibrato notasyonu içermesi yönüyle incelemeye değer görülmüştür. Eserde ritimsel açıdan kopukluk olmaması için besteci tarafından çeşitli yerlerde ölçülendirilme yapıldığı görülebilmektedir.

Şekil 0.5. Yihan Chen, Flüt ve Gitar için Misty Songs, I. Bölüm Waiting For The Wind.

Vibratosuz çalmayı belirtmek için kullanılan gösterim.

Normal sıklıkta yapılan vibratoyu belirtmek için kullanılan gösterim.

Daha sık vibrato yapmayı belirtmek için kullanılan gösterim.

Şekil 0.6. Yihan Chen, Flüt ve Gitar için Misty Songs, Vibrato gösterimi.

Günümüzde flütün oda müziği dağarcığının hızla büyüdüğü ve geliştiği düşünülmektedir. Çeşitli besteciler, akademisyenler ve flütçüler tarafından ülkemizde ve dünyada oda müziği türünde sıklıkla eser bestelendiği görülmüştür. Flüt; sahip olduğu dinamik yapı ile farklı coğrafyalarda yaşayan çeşitli bestecilerin kendi müziklerini empoze etmeleri için en uygun enstrümanlardan biri olarak görülmektedir.

5. SONUÇ

Bu çalışmada 17. yüzyıl 20. yüzyıl arasında flütün oda müziği ekseninde gelişimi incelenmiş, flütün kullanımına ve eser örneklerine yer verilmiştir. Bununla birlikte bu yüzyılları kapsayan; Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş Dönem müziğinin özelliklerinden bahsedilmiş, flütün oda müziği ekseninde gelişimine katkı sağlamış dönem bestecileri ve yapıtları incelenmiştir. Ek olarak çalışmada oda müziği grupları ve oda müziği tarihi ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

17. yüzyıl itibariyle fark edilir bir gelişim yaşayan flüt, içinde bulunduğu dönemin müziğinde hep etkin bir role sahip olmuştur. Flüt, 17. ve 18. yüzyıl sanatında sıklıkla klavsen ve sürekli bas içeren oda müziği gruplarının bir parçasıdır. Dönem müziğinde flüt, trio sonat türünde yazılan yüzlerce eserde öne çıkmaktadır. Dönem müziğinin flüt sanatında en etkili olan ismi flütçü-besteci Quantz'dır.

18. yüzyıldan 19. yüzyıla ilerlerken sonat türünün gelişkin formunu kazanması doğrudan flütün oda müziği gelişimini etkilemiştir. Dönemdeki çoğu besteci flüt ve piyano için sonat bestelemiş, Mozart ve Haydn'ın flütlü quartetleri ile de flütün oda müziği repertuarındaki çeşitliliği artmıştır. 19. yüzyılda Boehm tarafından geliştirilen flüt sistemi, flütü; dönem müziğinde en sık kullanılan enstrümanlardan biri haline getirmiştir. Flütün oda müziği repertuarı; flüt düodan flütlü septete kadar geniş bir yelpazeye uzanmaktadır. Yapılan araştırma çerçevesinde flütün gelişen sisteminin doğrudan oda müziği repertuarının büyüme hızını da etkilediği görülmüştür. Flütün bu dönemde oda müziği repertuarının büyük bir çoğunluğunu Kuhlau eserleri oluşturmaktadır. Bu eserlerin de büyük bir kısmının quartet türünde yazılan eserler olduğu görülmüştür.

20. yüzyıla gelindiğinde flüt müziğinde yeni teknik ve ifade biçimleri kullanılmaya başlanmıştır. Oda müziği repertuarında genişletilmiş teknikler adı taşıyan bu tekniklere rastlanmıştır. 20. yüzyılın oda müziği alanındaki üretken bestecileri Ravel, Poulenc ve Hindemith olmuştur.

Bu araştırma, oda müziği ekseninde flütün gelişiminin incelenmesi açısından kaynak teşkil etmesi amacıyla hazırlanmıştır. Ayrıca, çalışmada 17. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar yazılan oda müziği eserleri ve repertuvara katkı sağlayan besteciler alfabetik sıraya göre sınıflandırılmış ve eser isimlerine yer verilmiştir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- Adorno, T. (2019). *Philosophy of new music*. Minnesota: University of Minnesota Press.
- Aktüze, İ. (2003). *Müziği anlamak, ansiklopedik müzik sözlüğü*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Ammer, C. (2004). *The facts on file dictionary of music* (4. basım). New York, NY: Facts on File Inc.
- Apel, W. (1944) *Harvard fictionary of music*. Harvard: Harvard University Press.
- Bahar, M. ve Yücetoker, İ. (2012). *İzler*. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Banks, J. (2019). *The instrumental consort reportory of the late fifteenth century*. Routledge.
- Baron, J.H. (1998). *Intimate music: a history of the idea of chamber music*. Stuyvesant, NY: Pendragon.
- Boran İ. ve Şenürkmez, K.Y. (2007). *Kültürel tarih ışığında çoksesli batı müziği*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Cangal, N. (1988). *Birinci müzik kongresi bildirileri*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Carroll, P. (2017) *Baroque woodwind instruments: a guide to their history, repertoire and basic technique*. Routledge.
- Çokomay, M. (2019). *Müzik kültürüne dair çeşitli görüşler III*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Erol, İ. L. (1998). *Klasik müziğe ilgi duyanlar için kılavuz kitap*. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.
- Geiringer, K. ve Geiringer, I. (1982) Haydn: A Creative Life in Music, University of California Press.
- Hinson, M. and Roberts W. (2006). *The piano in chamber ensemble: an annotated guide*. Bloomington: Indiana University Press.
- Hodeir, A. (1971). *Müzikte türler ve biçimler* (Çev: İ. Usmanbaş). Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Hoffer, C. (2009). *Music listening today*. Boston: Schirmer Cengage Learning.
- Homer, U. (1966). *Chamber music*. New York City: Colombia University Press.
- İlyasoğlu, E. (2009). *Zaman içinde müzik*. İstanbul: Remzi Yayınları.
- Kardeş, D. (2007). *Kültürel tarih ışığında çoksesli Batı müziği*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Levine, C. (2002). *Die spieltechnik der flöte*. Bärenreiter.
- Lorenzo, L.D. (1992). *My complete story of the flute: the instrument, the performer, the music*. Texas: Texas Tech University Press.
- Mimaroglu, İ. (1999). *Müzik tarihi*. İstanbul: Varlık Yayınevi.
- Parker, M. (2017). *The string quartet, 1750–1797: four types of musical conversation*. Routledge.
- Powell, A. (2002). *The flute*. London: Yale University Press.

- Radice, M. (2012). *Chamber music: an essential history*. Michigan: The University of Michigan Press.
- Rye, M. and Isserliss S. (2017). *1001 classical recordings you must hear before you die*. Philip Cooper.
- Sachs, C. (1965). *Kısa dünya musikisi tarihi* (Çev: İ. Usmanbaş). Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Say, A. (1992). *Müzik ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (1997). *Müzik tarihi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Thayer, A. W. (1967). *Thayer's life of Beethoven*. New Jersey: Princeton University Press.
- Toff, N. (2012). *The flute book: a complete guide for students and performers*. Oxford: Oxford University Press.
- University Microfilms, Xerox University Microfilms, University Microfilms International, ProQuest (Firm) (1969). *Dissertation Abstracts international. A, the humanities and social sciences*. Michigan: University Microfilms International.

Tezler

- Arkoudis, E. V. (2019). *Contemporary music notation for the flute: a unified guide to notational symbols for composers and performers*. Unpublished Doctoral Dissertation. West Virginia University College of Creative Arts.
- Aydınoğlu, O. (2010). *Ravel'in orkestrasyon tekniği üzerine bir analiz*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Berrak, B. (2008). *Vurmalı çalgıların senfonik müzikteki yeri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çelenk, K. (2001). *Oda müziği ve çağdaş Türk müziği bestecilerinin oda müziği eserlerinde biçim ve yapı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çevik, Z. (2004). *Batı müziği dönemlerinden klasik ve romantik dönem*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dedeoğlu, Y. Y. (2019). *Çağdaş flüt eserlerinde mikrotonal yaklaşımlar*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dik, C. (2006). *Barok dönem flüt müziği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dikicigiller, B.B. (2014). *Flütün Alman flüt sanatı ekseninde mekanik ve sanatsal gelişimi: 18. ve 19. yüzyıl*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Jaçe, E. (2019). *Barok dönem ve klasik dönem flüt konçertolarının dil tekniği açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Koçyiğit, Ö. (2010). *Flüt tarihinde Johann Joachim Quantz'ın önemi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.

- Mecid, A. (2005). *Romantizm dönemi bestecilerin eserlerinde nefesli ve vurmali çalgılar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Monier, S.L. (2010). *Three works for flute by Ian Clarke: an analysis and performance guide*. Unpublished Doctoral Thesis: The Graduate College at the University of Nebraska.
- Mutlu, M. (2019). *Bohuslav Martinu'nun "Sonatina", Francis Poulenc'in "Sonata", E. Chausson'un "Andante Et Allegro", H. Rabaud'nun "Solo de Concours" adlı yapıtlarının yapısal incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Seçkin, E, M. (1950). *Sonrası flüt müziği ve özel efektler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Soytok, S. (2017). *Müzik eğitimi anabilim dallarında oda müziği derslerinde karşılaşılan repertuvar sorunu ve çözüm önerileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şekercioğlu, A. (2008). *20. ve 21. yüzyıla ait obua eserlerinde yeni arayışlar ve çalım teknikleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tan, Z. (2009). *Francis poulenc obua ve piyano sonatının form analiz ve icra yönünden incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Edirne: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Terlikol, G. (2006). *Klarnette boehm mekanizmasının bulunuşu ve işleyiş biçimi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Torun, U. (2010). *Franz Anton Hoffmeister re majör viyola konçertosu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Vitullo, S. (2013). *The history and process of the development of the modern flute*. Unpublished license thesis. Liberty University.
- Yılmaz E. (2019). *Paul Hindemith'in flüt edebiyatındaki yeri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.

Makale ve Bildiriler

- Basmacıoğlu, H.D. ve Özok, E. (2020). Klasik dönem oda müziği repertuvarında kontrbasın yeri. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 9 (1).
- Bulut, S. (2017). Tarihsel süreçte flütün gelişimi ve ileri flüt tekniklerinin günümüz Türk bestecileri tarafından kullanımı üzerine bir inceleme. *Kesit Akademi Dergisi*, 3 (10), 127-150.
- Dağlı, H. A. (2015). Beethoven Op.14 No.2 piyano sonatı 1. bölüm allegro form analizi. *EÜ Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Dergisi*, 5 (7), 73-87.
- Dik, C. (2019). Carl Reinecke'nin 'Undine' flüt sonatının hikâyesi ve incelenmesi. *Ekev Akademi Dergisi*, 23 (78), 123-136.

- Dürük, E. F. (2009). Modern müzik bestecilerinin yenilik arayışlarında geleneğin ve dinleyici etkeninin yeri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (9), 207-216.
- Fader, L. (2018). Development of the flute from pre-history to modern days. *2nd International e-Conference on Studies in Humanities and Social Sciences*, Lakehead University, Canada, pp. 1-26.
- Karşal, E. ve Yılmaz E. (2019a). Paul Hindemith'in flüt literatürüne katkıları. *Kesit Akademisi Dergisi*, 5 (21), 71-83.
- Karşal, E. ve Yılmaz E. (2019b). Paul Hindemith'in flüt ve piyano sonatına yönelik bir inceleme. *International Journal of Social Humanities Sciences Research*, 6 (44), 3570-3592.
- Koçyiğit, Ö. (2012). Barok dönem flütçüsü Jacques-Martin Hotteterre üzerine bir inceleme. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14 (2), 211-224.
- Orujov, İ. (2019). 20. yüzyıl flüt icracılığında yeni çalgı teknikleri ve yeni ses efektleri. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (2), 477-494.
- Önertürk, C. (2015). 20. yüzyıl müziğinde öne çıkan flüt tekniklerinin incelenmesi ve oluşabilecek sorunlarla ilgili icracı ve bestecilere tavsiyeler. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 1-18.
- Önver, T. (2019). Klasik müzikte çağdaş dönem, flüt repertuvarında çağdaş dönem bestecileri ve eserleri. *Balkan Müzik ve Sanat Dergisi*, 1 (2), 85-92.
- Reisenweaver, A.J. (2011). The development of the flute as a solo instrument from the medieval to the baroque era. *Musical Offerings Dergisi*, 2 (1), 11-21.
- Şenol, A. ve Demirbatır E. (2011). Flütün tarihsel gelişimi ve romantik dönem özelliklerinin flüt eserlerine yansımaları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24 (2), 581-605.
- Tan, Z. (2013). Eugene Bozza'nın oda müziği eserlerinde obuanın yeri. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15 (2), 147-158.
- Tanınmış, G. E. (2013). Oda müziği üzerine nitel bir çalışma. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 2 (8), 92-105.
- Uçar, S. (2015). Wolfgang Amadeus Mozart'ın bir üflemeli çalgı ile yaylı üçlüsü/dörtlüsü için oda müziği eserleri ve Kv 370 (368b) Fa Majör Obualı Dörtlü'nün ayrıntılı analizi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 1-13.
- Wang, C. (2018). The development of chamber music in Baroque period and its style deduction. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 232, 89-92.
- Zafer, Ç. Ö. (2017). Ekrem Zeki Ün'ün flüt ve piyano eseri Yunus'un mezarında, *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19 (2), 405-413.

İnternet Kaynakları

- http-1:**<https://www.britannica.com/biography/Hans-Werner-Henze> (Erişim Tarihi: 08.10.2019)
- http-2:**
<https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/oi/authority.20110803100320707> (Erişim Tarihi: 09.10.2019)
- http-3:**<https://wmich.edu/mus-gened/mus150/ChamberMusic.htm> (Erişim Tarihi: 09.10.2019)
- http-4:**<https://www.britannica.com/topic/The-Art-of-Fugue> (Erişim Tarihi: 16.09.2019)
- http-5:**http://www.flutehistory.com/Players/Theobald_Boehm/index.php3 (Erişim Tarihi: 07.08.2019)
- http-6:**<https://www.britannica.com/biography/Franz-Schubert> (Erişim Tarihi: 05.04.2020)
- http-7:**<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english-turkish/quartet> (Erişim Tarihi: 14.10.2019)
- http-8:** <https://www.britannica.com/art/quintet-music> (Erişim Tarihi: 22.09.2019)
- http-9:**<https://dictionary.cambridge.org/tr/sözlük/ingilizce/sextet> (Erişim Tarihi: 23.09.2019)
- http-10:**<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/octet> (Erişim Tarihi: 23.09.2019)
- http-11:**
https://ww2.lipscomb.edu/windbandhistory/rhodeswindband_02_renaissance.htm (Erişim Tarihi: 28.09.2019)
- http-12:**<http://yunus.hacettepe.edu.tr/~mbayra06/compositions/barok.html> (Erişim Tarihi: 07.07.2020)
- http-13:**http://www.musicweb-international.com/classrev/2004/Mar04/Handel_avie.htm (Erişim Tarihi: 06.08.2019)
- http-14:** <http://cmed.faculty.ku.edu/private/classical.html> (Erişim Tarihi: 06.08.2019)
- http-15:**<https://www.flutes.com/enticing-classical-period-repertoire/> (Erişim Tarihi: 13.05.2020)
- http-16:**<https://www.earsense.org/chamber-music/Ludwig-van-Beethoven-Flute-Sonata-in-B-flat-major-Op-Anhang-4/> (Erişim Tarihi: 05.05.2020)
- http-17:**<https://arcana.fm/2020/07/22/2020-beethoven-flute-sonata/> (Erişim Tarihi: 05.05.2020)
- http-18:**https://www.naxos.com/catalogue/item.asp?item_code=8.573570 (Erişim Tarihi: 07.05.2020)
- http-19:**<https://www.mso.com.au/whats-on/2020/chamber-4-flute-viola-harp/> (Erişim Tarihi: 09.08.2020)

http-20:

<https://www.rnz.co.nz/concert/programmes/musicalive/audio/2018695171/ravel-introduction-and-allegro> (Erişim Tarihi: 08.07.2019)

http-21:<http://www.musictheory.org.uk/res-musical-terms/german-musical-terms.php> (Erişim Tarihi: 07.07.2019)

http-22:https://www.hyperion-records.co.uk/dw.asp?dc=W1370_66295 (Erişim Tarihi: 09.04.2020)

EKLER

EK-1. 17. Yüzyıl ve 18. Yüzyıl Arası Flütün Oda Müziği Repertuarı ve Bestecilerin İsimleri

Eser Listesi	Bestecilerin İsimleri
8 Trio Sonat Op. 3 6 Trio Sonat Op.5	Alessandro Besozzi
6 Trio Sonat Op.2	Anton Wilhelm Solnitz
Trio Sonat HWV 386b Trio Sonat HWV 387 Trio Sonat HWV 388 Trio Sonat HWV 389 Trio Sonat HWV 390 Trio Sonat HWV 391 Trio Sonat HWV 386a Trio Sonat HWV 392 Trio Sonat HWV 393 Trio Sonat HWV 394 Trio Sonat HWV 395	George Frideric Handel
Flüt Sonatı, TWV 41:h4 Flüt Sonatı, TWV 41:D9 Flüt Sonatı, TWV 41:e10 Flüt Sonatı, TWV 41:G9 Capriccio TWV 41:G5 Scherzo No.1, TWV 42:A1 Scherzo No.2, TWV 42:E1 Trio Sonat, TWV 42:e2 Trio Sonat, TWV 42:D5 Trio Sonat, TWV 42:G2 Trio Sonat, TWV 42:D2 Trio Sonat, TWV 42:D5 Trio Sonat, TWV 42:G3 Conclusion, TWV 50:5 Ouverture-Suite, TWV 55:e1	George Philipp Telemann
12 Trio Sonat Op.1	Giuseppe Ferdinando Brivio
Trio Sonat Op.1 No.4	Giuseppe Sammartini
Suite in D major, Op.2 No.1 Suite in G major, Op.2 No.2 Suite in G major, Op.2 No.3 Suite in B minor, Op.4 Suite in G major, Op.6 Suite in G major, Op.8 Trio Sonat Op.3 No.1 Trio Sonat Op.3 No.2 Trio Sonat Op.3 No.3 Trio Sonat Op.3 No.4 Trio Sonat Op.3 No.5 Trio Sonat Op.3 No.6	Jacques Hotteterre

Airs for the Seasons	James Oswald
Flüt Sonatı Op. 8 Flüt Sonatı Op. 9 Flüt Sonatı Op. 10 Flüt Sonatı Op. 11 Flüt Sonatı Op. 15 Flüt Sonatı Op. 17 6 Trio Sonat Op. 1 6 Trio Sonat Op. 2 6 Trio Sonat Op. 3 6 Trio Sonat Op. 4 6 Trio Sonat Op. 5 6 Trio Sonat Op. 6 6 Trio Sonat Op.13 6 Trio Sonatas, Op.16 6 Trio Sonatas, Op.18 6 Trio Sonatas, Op.19	Jean-Baptiste Quentin
Trio Sonat Op.2 No.1	Johann Adolph Hasse
Trio Sonat A:XV:7 Trio Sonat A:XV:8 Trio Sonat C:XV:36 Trio Sonat C:XV:82 Trio Sonat C:XV:114 Trio Sonat C:XV:116	Johann Gottlieb Graun
Flüt Sonatı QV 1:143 Flüt Sonatı QV 1:145 Flüt Sonatı QV 1:149 Flüt Sonatı QV 1:161 Flüt Sonatı QV 1:162 Flüt Sonatı QV 1:168 Flüt Sonatı QV 1:169 Flüt Sonatı QV 1: Anh.5 Flüt Sonatı QV 1:18 Flüt Sonatı QV 1: Anh.10a Flüt Sonatı QV 1:42 Flüt Sonatı QV 1:Anh.15a Flüt Sonatı QV 1:54 Flüt Sonatı QV 1:70 Flüt Sonatı QV 1:82 Flüt Sonatı QV 1:86 Flüt Sonatı QV 1:93 Flüt Sonatı QV 1:105 Flüt Sonatı QV 1:109 Flüt Sonatı QV 1:114 Flüt Sonatı QV 1:117 Flüt Sonatı QV 1:126 Trio Sonat QV 2:7 Trio Sonat QV 2:8 Trio Sonat QV 2:10 Trio Sonat QV 2:12 Trio Sonat QV 2:13 Trio Sonat QV 2:15 Trio Sonat QV 2:18 Trio Sonat QV 2:40	Johann Joachim Quantz

Trio Sonat QV 2:41a Trio Sonat QV 2:Anh.10 Trio Sonat QV 2:Anh.12a Trio Sonat QV 2:Anh.15a Trio Sonat QV 2:Anh.18 Trio a 3 QV 3:3.1 Trio Sonat QV 2:Anh.31 Trio Sonat QV 2:Anh.32 Trio Sonat QV 2:Anh.34 Trio Sonat QV 2:40 Trio Sonat QV 2:41a Trio Sonat QV 2:42 Trio Sonat QV 2:43 Trio Sonat QV 2:Anh.2a Trio Sonat QV 2:Anh.3 Trio Sonat QV 2:3 Trio Sonat QV 2:Anh.4 Trio Sonat QV 2:Anh.5 Trio Sonat QV 2:7 Trio Sonat QV 2:8 Trio Sonat QV 2:9 Trio Sonat QV 2:10 Trio Sonat QV 2:12 Trio Sonat QV 2:13 Trio Sonat QV 2:14 Trio Sonat QV 2:15 Trio Sonat QV 2:Anh.9 Trio Sonat QV 2:20 Trio Sonat QV 2:21 Trio Sonat QV 2:28 Trio Sonat QV 2:29 Trio Sonat QV 2:Anh.12a Trio Sonat QV 2:Anh.14 Trio Sonat QV 2:Anh.15a Trio Sonat QV 2:Anh.10 Trio Sonat QV 2:Anh.18 Trio Sonat QV 2:Anh.27 Trio Sonat QV 2:Anh.28 Trio Sonat QV 2:Anh.29 Trio Sonat QV 2:Anh.19 Trio Sonat QV 2:Anh.20 Trio Sonat QV 2:Anh.26 Trio Sonat QV 2:Anh.27 Trio Sonat QV 2:Anh.28 Trio Sonat QV 2:Anh.23 Trio Sonat QV 2:34 Trio Sonat QV 2:35 Trio Sonat, QV 2:Anh.31 Trio Sonat QV 2:Anh.32 Trio Sonat QV 2:Anh.34 6 Trio Sonat, RISM Q.30	
---	--

Flüt Sonatı BWV 1030 Flüt Sonatı BWV 1031 Flüt Sonatı BWV 1032 Flüt Sonatı BWV 1033 Flüt Sonatı BWV 1034 Flüt Sonatı BWV 1035 Trio Sonat BWV 1038 Trio Sonat BWV 1039	Johann Sebastian Bach
6 Trio Sonat, Op.1 12 Trio Sonat, Op.2	John Loeillet
4 Balets de village en trio, Op.52 6 Trio Sonat Op. 28 Trio Sonat Op.12	Joseph Bodin de Boismortier
Trio Sonat IKG 66 Trio Sonat B:XV:53 Trio Sonat B:XV:59 Trio Sonat B:XV:61 Trio Sonat C:XV:82 Trio Sonat D:XV:150	Karl Heinrich Graun
Suite à 3 IMM 16 Suite à 3 IMM 17 Suite à 3 IMM 18 Suite à 3 IMM 19 Suite à 3 IMM 20 Suite à 3 IMM 21	Marin Marais

EK-2. 18. Yüzyıl ve 19. Yüzyıl Arası Flütün Oda Müziği Repertuarı ve Bestecilerin İsimleri

Eser Listesi	Bestecilerin İsimleri
6 Flütlü Trio Op.6 Flütlü Quartet için Notturmo Op.20 3 Flüt Quartet Op.37 Flütlü Quintet, Op.39 Divertissement, Op.50 Divertissement, Op.57	Adalbert Gyrowetz
Flüt ve Keman için 3 Dö, BI 247, 251, 252 3 Flütlü Quintet Op.5	Alessandro Rolla
3 Flütlü Quintet Op.5	Andreas Lidl
3 Flütlü Quintet Op.1 3 Flütlü Quintet Op.21 3 Flütlü Quintet Op.41	Andreas Romberg
6 Flüt Sonatı Op.1	Anna Bon
Nefesli Quintet, Op.88 No.1 Nefesli Quintet, Op.88 No.2 Nefesli Quintet, Op.88 No.3 Nefesli Quintet, Op.88 No.5 Nefesli Quintet, Op.88 No.6 Nefesli Quintet, Op.91 No.1 Nefesli Quintet, Op.91 No.2 Nefesli Quintet, Op.91 No.3 Nefesli Quintet, Op.91 No.4 Nefesli Quintet, Op.91 No.5 Nefesli Quintet, Op.91 No.6 Nefesli Quintet, Op.99 No.1 Nefesli Quintet, Op.99 No.2 Nefesli Quintet, Op.99 No.3 Nefesli Quintet, Op.99 No.4 Nefesli Quintet, Op.99 No.5 Nefesli Quintet, Op.99 No.6 Nefesli Quintet, Op.100 No.1 Nefesli Quintet, Op.100 No.2 Nefesli Quintet, Op.100 No.3 Nefesli Quintet, Op.100 No.4 Nefesli Quintet, Op.100 No.5 Nefesli Quintet, Op.100 No.6 İki flüt için 6 Sonat Op.27 4 Flüt için Adagio Op.18 Flüt Quartet, Op.12	Anton Reicha
6 Flütlü Quintet Op.10	Anton Georg Kreusser
Flüt ve Keman için 6 Dö	Anton Stamitz
6 Flüt Sonat Op.8	Antoine Hugot
Flüt ve Keman için 6 Dö	Bernard Lorenziti
3 Flüt Quintet Op.3 3 Flüt Quintet Op.4	Bernardo Porta
3 Flüt Quartet Op.11 Flüt Quintet Op.54	Georg Abraham Schneider
Trio Sonat WK 121 6 Flüt Sonat Op.6	Carl Abel Friedrich
Air varié Op.18	Carl Andreas Göpfert

Flüt ve Keman için D�o H.598 Divertimento H.641 Divertimento H.642 Fl�t Sonatı H.506 Fl�t Sonatı H.515 Fl�t Sonatı H.545 Fl�t Sonatı H.550 Fl�t Sonatı H.551 Fl�t Sonatı H.552 Fl�t Sonatı H.555 Fl�t Sonatı H.561 Fl�t Sonatı H.562 Fl�t Sonatı H.564	Carl Philipp Emanuel Bach
6 Fl�t Quintet Op.8 Fl�t Sonat No.3	Christian Ernst Graf
6 Duos faciles, Op.4	Fran�ois �tienne- Gebauer
Fl�t D�o, Op.50 Fl�t ve Keman i�in D�o 2 Fl�t i�in Airs 2 Fl�t i�in 6 Sonat Op.2 2 Fl�t i�in 6 Sonat Op.27 Fl�t Sonat Op.13 2 Fl�t i�in 6 D�o Op.16 2 Fl�t i�in 6 D�o Op.20 Fl�t Quartet Op.19 No.1	Franz Anton Hoffmeister
Fl�t Quartet Op.4	Franz Anton Schubert
3 Nefesli Quintet, Op.56 3 Nefesli Quintets, Op.67 3 Nefesli Quintets, Op.68 Fl�t Sonatin P.257	Franz Danzi
Fl�t Quartet Op.13 Fl�t Quartet Op.17 Fl�t Quartet Op.30 Fl�t Quartet Op.75 Fl�t Quartet Op.89 Fl�t Quartet Op.90 Fl�t Quartet Op.92 Fl�t Quartet Op.93 Fl�t Quartet Op.97 Fl�t Quintet Op.55 Fl�t Quintet Op.58 Fl�t Quintet Op.66 Fl�t Quintet Op.92 Fl�t Quintet Op.101	Franz Krommer
2 Fl�t i�in 6 Sonat Op.1 Fl�t ve Viyola i�in D�o Op.5 Fl�t Quartet IFD 18 Fl�t Quartet IFD 22 12 Fl�t D�o, Op.57	Fran�ois Devienne
6 Fl�t Quartet Op.4	Federigo Fiorillo
Fl�t ve Gitar i�in 6 D�o Op.109	Ferdinando Carulli
Fl�t Quartet No.1, Op.37 Fl�t Quartet No.2, Op.38 Fl�t Quartet No.3, Op.40 Fl�t Quartet No.4, Op.42 Fl�t Quintet Op.22	Friedrich Ernst Fesca

6 Flüt Quartet Op.5 Flüt Quartet Op.5 No.5	Friedrich Hartmann Graf
3 Flüt Quartet Op.40 3 Flüt Quartet Op.45 6 Flüt Quartet Op.51 3 Flüt Quartet Op.52 3 Flüt Quartet Op.53 6 Flüt Quartet Op.62 3 Flüt Quartet, Op.69 3 Flüt Quartet Op.71 3 Flüt Quartet Op.76 Flüt Sonata Op.77	Georg Abraham Schneider
Flüt ve Piyano için 6 Air Set 1 Flüt ve Piyano için 6 Air Set 2	George Frank
Flüt ve Keman için Döo G.3	Georg Gerson
2 Flüt için 6 Döo 2 Flüt için 8 Döo Op.2 2 Flüt için 6 Döo Op.11 Wind Quintet No.1 Wind Quintet No.2 Wind Quintet No.3 6 Flüt Quintet Op.2 6 Flüt Quintet Op.8 6 Flüt Quartets T.145 6 Flüt Quartets T.146 6 Flüt Quartets T.147 6 Flüt Quartets T.148 6 Flüt Quartets T.149 6 Flüt Quartets T.150	Giuseppe Maria Cambini
Flüt, Keman ve Piyano için Sonat Op.66 Flüt, Keman ve Piyano için Sonat Op.83	Gottlieb Heinrich Köhler
Flüt Quartet W.B 57 Flüt Quartet W.B 58 Flüt Quartet W.B 59 Flüt Quartet W.B 62 Flüt Quartet W.B 64	Johann Christian Bach
Flüt Sonat No.1 Flüt Sonat No.2 Flüt Sonat No.3 Flüt Sonat No.4 Flüt Sonat No.5	Johann Christoph Friedrich Bach
6 Flüt Sonatı GUN 3 12 Flüt Düeti GUN 10 6 Flüt Düeti GUN 15 6 Flüt Sonatı GUN 17 6 Flüt Düeti GUN 22	Johann Wendling Baptist
Flüt Quartet M.C III:12 Flüt Quartet M.C III:13 Flüt Quartet M.C III:18	Johann Matthias Sperger
Divertimento Hob.IV:6 Divertimento Hob.IV:7 Divertimento Hob.IV:8 Divertimento Hob.IV:9 Divertimento Hob.IV:10 Divertimento Hob.IV:11	Joseph Haydn

Flüt ve Gitar için Serenade Op.72 Flüt, Gitar ve Viyola için Serenade Op.60 Flüt, Gitar ve Viyola Op.98 Flüt, Keman ve Piyano Op.4	Joseph Küffner
Flüt ve Piyano için Sonat Anh.4 2 Flüt için D�o WoO 26 Flüt, Fagot, Piyano için Trio WoO 37	Ludwig van Beethoven
6 Flüt Sextets Op.16 6 Flüt Quintet Op.17 6 Flüt Quintet Op.19 Flüt Quintet G.424	Luigi Boccherini
2 Flüt için 6 D�o Op.75 Flütlü Quartet K.298 Flütlü Quartet K.Anh.171/285b Flütlü Quartet K.285 Flütlü Quartet K.285a	Wolfgang Amadeus Mozart
Flüt Quartet, Op.17 Flüt Quartet, Op.21 Flüt Quartet, Op.25	Peter Hänsel
2 Fl�t için 6 D�o Op.7	Tommaso Giordani

EK-3. 19. Yüzyıl-20. Yüzyıl Başları Flütün Oda Müziği Repertuarı ve Bestecilerin İsimleri

Eser Listesi	Bestecilerin İsimleri
6 Chansons sans Paroles, Op.9 Le Babillard, Op.23 Es will Abend werden, Op.41 Fantasia on 'La Sonnambula', Op.43 Frühlingsboten, Op.89 Feldblumen, Op.94 Almrausch und Edelweiß, Op.123 Allegro de Concert, Op.147 Flüt Sonatı No.1, Op.168 Flüt Sonatı No.3, Op.175 Auf dem Flusse Peiho, Op.189	Adolf Terschak
La Capinera	Antonio Biferno
Nefesli Quintet Op.30	Arnold Schönberg
2 Flüt, Klarnet ve Piyano için Rapsodi Flüt, İngiliz Korno, Keman, Çello İçin 3 Tane Kontrpunkt	Arthur Honneger
Flüt ve Piyano için Sonat Flüt, Keman ve Piyano İçin <i>Madrigal Sonat</i> Flüt, Çello ve Piyano İçin Trio Flüt, Obua, Klarnet, İki Fagot ve Piyano için Sextet	Bohuslav Martinu
Flüt, Piyano ve Arp için Sonat	Claude Debussy
Flüt, Obua, Klarnet, Piano için Sonat Üflemeli Quintet Süiti Flüt ve Piyano için 3 Tane Sonat	Darius Milhaud
Flüt ve Piyano için Romance	Edward German
Flüt ve Piyano için Yunus' un Mezarında Eseri	Ekrem Zeki Ün
Üflemeli Quintet ve Piyano için Sextet Flüt ve Piyano için Sonat	Francis Poulenc
Romance Et Scherzo	Gabriel Grovlez
Flüt ve Piyano için Cantabile -Presto	Georgi Enescu
Esquisse d'Espagne	Gustave Samazeuilh
Fantaisie, Op.79	Gabriel Fauré
Grand Solo for Flute and Piano, Op.3 Fantasia sopra 'La Figlia del Reggimento', Op.27 Capriccio su 'Ermani', Op.28 Capriccio su 'I Lombardi', Op.30 Andante e Polonese, Op.62 Fantasia cantante sur l'Africaine, Op.67 Capriccio-Sinfonia, Op.120 Fantasia No.2 on 'Don Carlo', Op.122	Giulio Briccialdi
École du flûtiste Capriccio sull'opera 'Ruy Blas' di F. Marchetti Adagio del celebre Settimino di Beethoven	Giuseppe Gariboldi
Flüt ve Piyano için Bachianas Brasileiras Flüt ve Gitar İçin Distribuição De Flores Flüt, Arp, Saksafon ve Çelesta için Quartet	Heitor Villa Lobos
Flüt ve Piyano için Sonatin	Henri Dutilleux

Flüt ve Piyano için Litoral Flüt ve Piyano için Capriccio ve İspanyol Dansı	Jacek Ragola
Jeux	Jacques Ibert
Flüt ve Piyano için 4 Sonatin	Jadwiga Szajna Lewandowska
Flüt ve Piyano İçin 12 Ton İzlenimleri	Joachim Georg Görlich
Alvorada das rosas A canção de Daphnis	Julio Reis
Air tyrolien varié, Op.43 Air Varié, Op.44 Favorites, Op.157 (Kummer, Kaspar) 3 Fantaisies élégantes sur des chansons favorites, Op.133 Ave Maria, Op.126	Kaspar Kummer
Berceuse, Op.69	Laura Netzel
Fantaisie très facile, Op.39 Variations on 'Rule Britannia' 2 Fantaisies faciles	Louis François Philippe Drouet
The Modern Flautist 2 Pieces Op 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23	Leonardo De Lorenzo
Andante et Scherzo	Louis Ganne
Fantasia Brillante su 'La Stella del Nord', Op.42 Composizioni Originali per Flauto, Opp.96-100 Fantaisie de concert sur 'Les Huguenots', Op.14 Fantaisie-Caprice No.1a, Op.97	Luigi Hugues
Flüt, Klarinet, Arp ve Yaylılar için Introduction And Allegro	Maurice Ravel
Flüt ve Piyano İçin Sonat	Necil Kazım Akses
Telli ve Üflemeli Çalgılar İçin 5 Quartet Üflemeli Çalgılar İçin Quartet	Nuri Sami Koral
Flüt ve Piyano Sonatı	Paul Hindemith
Flüt ve Piyano Sonatini	Pierre Boulez
Fantaisie for Flute and Piano Flüt Sonat No.1 Flüt Sonat No.2 Flüt Sonat No.3 Nocturne et allegro scherzando	Philippe Gaubert
Divertimento su 'La Forza del Destino', Op.176 Capriccio sull'opera 'La favorita', Op.74 3 Divertimenti da Sala, Opp.139-141 Divertimento Brillante 'In Riva all'Arno', Op.383 La Bizzarria, Op.92 Divertimento su 'La Gioconda', Op.315 Aida Divertimento, Op.293 Variazioni su 'Il Barbiere di Siviglia', Op.83 Capriccio No.2 'Il Barbiere di Siviglia', Op.198 Gli Alunni in Società	Raffaele Galli
Bourrée, Op.42	René Emmanuel Baton
4 Charakter-Stücke, Op.101	Richard Hofmann
Fantasie über Fr. Kückens Lied 'Das blitzende Sternelein', Op.5 Albumblatt, Op.8 Andante und Polonaise, Op.15 Nocturno, Alpenreigen und Rondoletto Pastorale, Op.17 Alpenklänge, Op.18 6 Charakterstücke, Op.32 2 Fantaisies, Op.61	Rudolf Tillmetz

Flüt, Piyano ve Soprano için Il Sogno Prima Sonat Duetti Concertanti No. 3 Duetti Concertanti No. 4 2 Flüt ve Fagot için Trio 2 Flüt için Fantasia ISM 14 3 Flüt için 3 Serenade ISM 45 Fa Majör Flüt Trio 2 Flüt için Döo No. 6 “Là ci darem la mano” teması üzerine 7 Varyasyon Flütlü Quartet	Saverio Mercadante
Flüt ve Piyano Sonatı	Sergey Prokofiev
Variations sur 'Nel cor più', Op.4 Variations sur un air tyrolien, Op.20 Fantasia sur un air de F. Schubert, Op.21 Variations sur un Air Allemand, Op.22 Souvenir des Alpes, Opp.27-32 Flüt ve Piyano için Andante Op.33 Elegy, Op.47	Theobald Boehm
2 Flüt Döo Flüt ve Gitar Döo Flüt, Viyola ve Arp İcün Trio Flüt, Klarnet, Arp, Piyano ve Vibrafon İcün Quintet	Toru Takemitsu
Fantaisie brillante sur 'Faust' Op.189 Fantaisie caprice sur 'Rinaldo' Op.203 Fantaisie elegante sur 'Der Freischütz' Op.187 Alpen-Scene Op.290 5 Cabinetstücke Op.511 Collection de transcriptions de chant populaires, Op.301 6 Flüt Sonatine Op.388 Rhapsodie hongroise, Op.385	Wilhelm Popp

***Ulaşılabilen Kaynaklar İle Sınırlıdır.**